
**Orqanik istehsal məhsulu
İstehsal, saxlanma və daşınma qaydaları**

**Organic production
Regulations for production, storage,
transportation**

Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan tam və ya hissə-hissə yenidən çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz

Elçin İsaqzadə küç., 7-ci köndələn

Telefon: +994125149603

Email: office@azstand.gov.az

MÜQƏDDİMƏ

1 Bu standart ГОСТ Р 56508-2015, «Продукция органического производства. Правила производства, хранения и транспортирования» Rusiya Federasiyasının standartının autentik tərcüməsidir

MÜNDƏRİCAT

1 Tətbiq sahəsi.....	1
2 Normativ istinadlar.....	1
3 Terminlər və təyinedicilər.....	1
4 Ümumi qaydalar.....	4
5 Orqanik istehsala keçid.....	5
6 Orqanik bitkiçiliyin aparılması qaydaları.....	8
7 Orqanik hevandarlığın aparılması qaydaları.....	10
8 Orqanik arıçılığın aparılması qaydaları	20
9 Balıqçılıq obyektlərində orqanik yetişdirmə, çoxaltma və saxlanılma qaydaları	22
10 Orqanik qida məhsullarının və yemlərin istehsalı qaydaları.....	24
11 Orqanik istehsal məhsullarının yığılması, qablaşdırılması, daşınması və saxlanması qaydaları	27
12 Orqanik istehsal məhsulunun markalanması qaydaları	28
13 Orqanik məhsul istehsal qaydalarından istisnalar.....	31
Əlavə A Orqanik istehsalda icazə verilən gübrələr və torpaq yaxşılaşdırıcı maddələr	35
Əlavə B Orqanik istehsalda icazə verilən bitkilərin müdafiə vasitələri və aqrokimyəvi maddələr.....	38

Əlavə C Müxtəlif istehsal növlərində müxtəlif növ heyvanların qapalı ərazidə saxlanması üçün müəyyən edilmiş minimal sahə və açıq havada saxlanması üçün digər xüsusiyyətlər.....	41
Əlavə Ç Mədəni otlaqların 1 hektarına düşən heyvan yükü.....	43
Əlavə D Orqanik heyvandarlıqda istifadəsinə icazə verilən yem üçün xammalı.....	44
Əlavə E Heyvanların yemləndirilməsində istifadə edilən yem əlavələri və bəzi maddələr.....	48
Əlavə F Orqanik istehsalda istifadəsinə icazə verilən təmizləyici və dezinfeksiyaedici maddələri.....	51
Əlavə G Orqanik qida məhsulları və mayaların istehsalında istifadə edilən qida əlavələri və texnoloji köməkçi vasitələr.....	52

1 TƏTBİQ SAHƏSİ

Bu standart orqanik istehsal məhsulları olan bitki, heyvan, mikrob mənşəli, həmçinin, təbii balıqçılığa, emal və təkrar emal edilmiş halda, insanın qidasında istifadə edilən, heyvanlar üçün yem kimi istifadə edilən əkin və səpin materiallarına aid edilir və onun istehsalı (hazırlanması), saxlanması və daşınması tələblərini təyin edir.

Bu standart aid deyil:

- Parfümer-kosmetik məhsullara;
- Dərman vasitələrinə;
- Meşələrin bərpa edilməsi və meşəçilikdə istifadə edilən toxum və digər bitkilərə;
- Ovçuluq, təbii və emal edilmiş şəkildə balıqçılıq məhsullarına;
- Cır bitki, meyvə, giləmeyvə və göbələklərin yığılması və (və ya) emalı nəticəsində alınan məhsullara;
- Su bioloji resursların mühitə alışması və süni çoxaltmada istifadə edilən kürülərə, süfrələrə və digər əkilən materiallarına.

2 NORMATİV İSTİNADLAR

Bu standartda aşağıdakı standartlara normativ istinadlardan istifadə edilmişdir:

ГОСТ 23153-78 Yem istehsalı. Termin və təriflər.

ГОСТ P 56104-2014 Orqanik qida məhsulları. Termin və təriflər.

3 TERMİNLƏR VƏ TƏRİFLƏR

Bu standartda ГОСТ P 56104, ГОСТ 23153 standartı üzrə termin və təriflər, həmçinin aşağıdakı uyğun təriflər istifadə edilmişdir:

3.1

Məhsuldar heyvanlar (heyvanlar) : Məqsədli olaraq, qida məhsulu hazırlanan heyvalar, balıqlar, su onurğasızları, su məməliləri və digər su heyvanları istisna olmaqla.
TP TC 021/2011 “Qida məhsullarının təhlükəsizliyi haqqında”, maddə 4.

3.2 orqanik istehsal məhsulu (orqanik məhsul): Bu standartın tələbləri əsasında sertifikatlaşdırılmış, istehsal zamanı alınan bitki. Heyvan, mikrob mənşəli, həmçinin təbii, emal və ya təkrar emal şəklində balıqçılıq, insan qidadasında istifadə edilən, heyvanlar üçün yem kimi əkin və səpin material məhsuldur.

3.3 bitkiçilik: mədəni bitkilərin yetişdirilməsi ilə məşğul olan kənd təsərrüfatı sahəsidir.

3.4 heyvandarlıq: heyvandarlıq məhsullarının istehsalı üçün kənd təsərrüfatı heyvanlarının çoxaldılması ilə məşğul olan kənd təsərrüfatı sahəsidir.

3.5 istehsal vahidi (vahid): İstehsalda istifadə edilən əmlak: torpaq və balıq yetişdirmə sahələri, gölməçələr, otlaqlar, sərbəst otlama zonaları, heyvanların saxlanıldığı yer, balıqçılıq məhsullarının yetişdirilməsi üçün nəzərdə tutulan balıqartırma avadanlıqları, qəfəs və digər texniki vasitələr, məhsulun saxlanması üçün yer, bitkiçilik və heyvandarlıq məhsulları, istehsal sektorunu təyin edən xammal və digər imkanlar (orqanik istehsal sektouruna aid olan).

Qeyd. Hazırlanma və qablaşdırma sexləri istehsal vahidinə o zaman daxil ola bilər ki, yalnız öz kənd təsərrüfatı məhsulunu hazırlasın və qablaşdırsın.

3.6 məhsul sirkulyasiyası: Alaq bitkilərinin, ziyanvericilərin və xəstəliklərin torpağın məhsuldarlığına və bitkilərin becərmə məhsuldarlığına mənfi təsirinin azaldılması məqsədilə kənd təsərrüfatı növ və cütlərinin elmi əsaslanmış ardıcılığı.

3.7 keçid dövrü: orqanik istehsal üçün təyin edilmiş tələblərin tətbiqi zamanı təsərrüfatın orqanik üsulla keçidi dövrü.

3.8 keçid dövründə yemlər: Keçid dövrünə keçiddən 12 ay sonra yığılmış yemlər xaric. Orqanik istehsala keçid dövründə istehsal edilən yemlər.

3.9 Təsərrüfat: Kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalı məqsədilə bir rəhbərlik altında hərəkət edən bütün istehsal vahidləri.

3.10

yaşıl peyin: tam və ya qismən orqanik gübrə kimi istifadə edilən bitkilər
ГОСТ P 53042-2008, bölmə 46

3.11 bitkilərin mühafizə vasitələri: tərkibində bir və ya daha çox təsiredici komponentlər olmaqla, bitkilərin vegetasiya dövründə alaq bitkilərinin, zərəvericilərin və xəstəliklərin zərərli təsirindən qorunmasına xidmət edən aktiv maddələr və preparatlar.

3.12 torpaqsız istehsal: bitkilərin, mineral qidalandırıcı məhlulda və ya mineral qidalandırıcı əlavə edilmiş perlit, çınqıl, vmineral pambıq inert substratda yetişdirilməsi metodudur.

3.13 istehsal obyektı: heyvan və bitki mənşəli qida (qidalıq) xammalın alınması və ya emalı fəaliyyəti üçün nəzərdə tutulan və istifadə edilən obyekt (bina, tikili, quruluş, otaq, balıqartırma qurğusu, qəfəs və ya digər obyekt).

3.14 təsərrüfat həyəti: Bir ərazidə yerləşən təsərrüfatın istehsal sahəsi.

3.15 kiçik təsərrüfat: tərkibində südlük ilxıda 30-dan çox olmayan südlük inək, 50 dişi qoyun, 20 dişi donuz, eyni zamanda yemləmənin son mərhələsində olan 50 ətlik ilxı, 500 quş, 30 arı ailəsi olan təsərrüfat həyəti.

3.16

Baytar təyinatlı dərman vasitələri: farmakoloji təsirə malik olan təbii, bitki, heyvan və sintetik mənşəli maddə və ya maddə qarışığı.
ГОСТ P 52682-2006, bölmə 2.1.

4 ÜMUMİ QAYDALAR

4.1 Orqanik istehsal məhsuluna qoyulan ümumi texniki tələblər

4.1.1 Orqanik istehsal məhsulu bu standartın tələblərinə, [1] - [3] və konkret məhsulun normativ sənədlərinə uyğun olmalıdır.

4.1.2 Orqanik istehsal məhsulu dövriyyəyə bu standartın markalanma tələblərinə, [2], [4] və konkret məhsulun normativ sənədlərinə uyğunluğunun halında buraxılır.

4.1.3 İstehlakçı və nəqliyyat qablaşdırması, qablaşdırma materialları və bərkidici materiallar [5] tələblərinə, onların hazırlandığı sənədlərə uyğun olmalı, orqanik istehsal məhsulunun sağlam qalmasını, keyfiyyət və təhlükəsizliyini təmin etməli, həmçinin qida məhsulları ilə təmasa icazə verilmiş olmamalıdır.

4.2 Orqanik istehsalın ümumi qaydaları.

4.2.1 Orqanik istehsalda gen-mühəndis-modifikasiyalı orqanizm və məhsulların, gen-mühəndis-modifikasiyalı orqanizmlərdən hazırlanmış və ya gen-mühəndis-modifikasiyalı orqanizmlər vasitəsilə hazırlanmış qida məhsulu, yemlər, qida əlavələri, texnoloji köməkçi vasitələr. Bitkilərin mühafizə vasitələri, toprağın yaxşılaşdırılması maddələri, gübrə, mikroorqanizmlərin və ya heyvanların yetişdirilməsində toxum və əkin materialı kimi istifadəsinə icazə verilmir.

4.2.2 Orqanik qida məhsulu və yemlərdə istifadə edilən orqanik qida məhsulları, yemlər və xammalların ionlaşdırılmış şüalandırılmasına icazə verilmir.

4.2.3 Orqanik məhsul istehsal edilən istehsal sahəsi ətraf mühitin çirkləndirilməsi mənbələrindən, sənaye fəaliyyətli obyektlərdən, intensiv kənd təsərrüfatı aparılan ərazilərdən uzaqda yerləşməlidir. Orqanik bitkiçilik, heyvandarlıq, arıçılıq, həmçinin yetişdirmə, çoxaltma, balıqçılıq obyektlərinin saxlanılmasını aparan istehsal sahəsi bu standartın tələblərinə cavab verməyən istehsal obyektlərindən dəqiq ayrılmalıdır. Orqanik məhsul istehsalı həyata keçirilən istehsal sahəsinə çirkləndirici maddələr düşə bilən ərazi və ona bitişik ərazilərdən düşməsinin məhdudlaşdırılması üçün eyni zamanda çəpər və bufer zonaların yaradılması kimi üsullardan da istifadə edilir.

4.2.4 İstehsal zamanı orqanik istehsala aid olmayan avadanlıqdan istifadə edildikdə, onun orqanik istehsalda istifadə edilməsindən öncə potensial çirkləndirici materiallardan təmizlənməlidir.

4.2.5 Orqanik məhsul istehsalının, özünə aşağıdakıları daxil edən sənədləşdirilməsini aparmaq lazımdır.

4.2.5.1 Bitkiçilik məhsulları üçün: bitkilərin yetişdirilməsinin və səpin dövrülüyünün illik planı, istifadə edilən bitki növləri, icazə verilən bitkilərin mühafizəsi vasitələri və gübrələr, torpağın aqroekoloji vəziyyəti barədə məlumat.

4.2.5.2 Heyvandarlıq məhsulları üçün : hevanların hərəkəti, nominalı, istifadə edilən yemlər və rasion, xəstəliklərin profilaktikası, terapeutik müalicə tədbirləri və istifadə edilən dərman vasitələri barədə məlumat.

4.2.5.3 Arıçılıq məhsulları üçün: mənşəyi, çoxaltma və arı ailələrinin daşınması, xəstəliyin profilaktikası tədbirləri və onun müalicəsi. İstifadə edilən dərman vasitələri, istifadə edilən yemlər və qışlama nəticələri barədə məlumat.

4.2.5.4 Balıqçılıq məhsulları üçün : ilkin materialın alınması mənbəyi, texnoloji tsikl, yetişdirilmə və çoxaltmanın bütün mərhələlərində sağ qalma, istifadə edilən yemlər və rasionlar (əgər istifadə edilsə), xəstəliklərin profilaktikası tədbirləri, müalicə və istifadə edilən dərman vasitələri barədə məlumat.

4.2.5.5 Orqanik məhsulun dövrüüüəsi üçün: əldə edilən və satılan məhsulun mənşəyi, tipi və tərkibi haqqında hesabat.

5 ORQANİK İSTEHSALA KEÇİD

5.1 Orqanik istehsala keçidin ümumi qaydaları

5.1.1 Keçid dövrü, bu standartta uyğunluğu təsdiqi prosedurunun həyat keçirən orqana ərizənin verildiyi müddətdən etibarən başlayır.

5.1.2 Keçid dövrü üçün bu standartın təyin etdiyi qaydalar tətbiq edilir.

5.1.3 Keçid dövrünün müddəti 5.2.-5.5. bəndlərinə əsasən.

5.1.4 Orqanik istehsalın qismən tətəbiqi və orqanik istehsala qismən keçid zamanı keçid dövründə istehsal edilmiş orqanik istehsal məhsulun və məhsulun saxlanması vəziyyəti, həmçinin heyvanların saxlanması və bitkilərin yetişdirilməsi ayrılıqda həyat keçirilməlidir.

5.1.5 5.2.2., 5.4.2, 5.5.5. bəndlərində nəzərdə tutulan müddət birbaşa keçid dövrünün əvvəlki başlama müddətinə uyğun gəldikdə, keçid dövrünə daxil edilə bilər.

5.1.6 Keçid dövründə istehsal edilən məhsulu orqanik məhsul kimi markalamağa və satmağa icazə verilmir.

5.2 Bitkiçilikdə keçid dövrünün müddəti

5.2.1 Keçid dövrü, 4.2. yarımbəndi və 6-cı bəndə əsasən istehsal qaydaları tətəbiq eilyi zaman, həmçinin müvafiq hallarda, 13-cü bəndə uyğun olaraq istehsal qaydalarında istisna diqqətə alınmaqla təşkil edir:

- əkin sahələri üçün –2 il əvvəlki əkindən az olmamaqla;
- otlaq və ya çoxillik yem məhsulları – orqanik yemlər kimi istifadədən 2 il əvvəldən az olmamaqla;
- çox illik növlər (yem bitkiləri xaric) – orqanik məhsulların yığımından 3 ildən az olmamaqla.

5.2.2 Keçid dövrünün başlanılması tarixinə bibaşa uyğun gələn müddət aşağıdakı hallarda keçid dövrünə daxil edilə bilər:

- əgər torpaq sahələrində orqanik məhsulun istehsalında icazə verilən və bu torpaq sahələrində orqanik istehsalda qadağan olunan vasitə və maddələrin istifadəsini istisna edən tədbirlər tətəbiq edilibsə və müvafiq sənədə ilə təsdiq edilibsə;
- müvafiq sənədlərlə təsdiqni taparaq, ən az 3 il müddətində orqanik istehsalda qadağan olunmuş vasitələr və maddələrlə işlənilməyən torpaq sahələr.

5.2.3 Orqanik istehsala keçirilən və ya orqanik istehsala keçid ərəfəsində olan və orqanik istehsalda istifadəsi qadağan olunan vasitələr və maddələr istifadə edilən torpaq sahələri üçün 5.2.1. bəndində nəzərdə tutulan və orqanik istehsalda istifadəsi qadağan olunan vasitə və maddələrin istifadəsi anından başlayaraq, keçid dövrü təyin edilməlidir.

5.3 Orqanik heyvandarlıqla bağlı olan topraqların orqanik istehsala keçidi qaydaları

5.3.1 5.2 bəndində təyin edilən tələblər, yem istehsal edilənin bütün itehsal ərazilərinə aid edilir.

5.3.2 Ot yeməyən heyvanların gəzintisi üçün ayrılan otlaq və açıq ərazilərə keçid dövrü 1 ilə kimi qısaldıla bilər. Keçən ildə orqanik istehsalda qadağan edilmiş vasitə və maddələrlə emal edilməyən sahələr üçün keçid dövrü 6 aya qədər azaldıla bilər.

5.4. Heyvandarlıqda keçid dövrünün müddəti

5.4.1 4.2.yarımbəndi və 7-ci bəndə uyğun olan istehsal qaydalarının tətbiqi zamanı keçid dövrünün müddəti, müvafiq hallarda, 1.3. bəndinə uyğun istehsal qaydaları istisna olmaqla təşkil edir:

- 12 ay – iri buynuzlu mal-qaranın, həmçinin ətlik at ilxısının çoxaldılması, heyvanın ömrünün $\frac{3}{4}$ -dən az olmamaqla;
- 6 ay – kiçik buynuzlu mal-qara və donuzların, həmçinin süd istehsalı üçün heyvanların çoxaldılması üçün;
- 12 həftə - 3 günlük quşların alınaraq. ət və yumurta istehsalı üçün çoxaldılmasında.

5.4.2 Keçid dövrünə, bu standartın tələblərinə əməl edildiyini təsdiqləyən sənədlər olduğu təqdirdə, keçid dövrünü təsadüf edilən tarixə uyğun 5.4.1. yarımbəndində təyin edilmiş müddətin daxil edilməsinə icazə verilir;

5.4.3 7.1.2 bəndində qeyd edilmiş keçid dövrünün başlanılmasının aqədən təsərrüfatda olan və bu heyvanlardan alınan məhsul, həmçinin heyvandarlıq, heyvanların yemlənməsində istifadə edilən otlaqlar və (və ya) istənilən torpaq sahələri, ümumiyyətlə bütün istehsal təsərrüfatının orqanikə eyni zamanda keçidi baş vermiş olsun. Keçid dövrünün ümumi müddəti həm mövcud heyvanlar, həm də onların balaları üçün, heyvanların yemlənməsində istifadə edilən otlaq və (və ya) torpaq sahələri üçün 24 aya qədər azaldıla bilər, əgər heyvanlar öz istehsalı olan məhsullarla yedizdirilir.

5.5. Arıçılıqda keçid dövrünün müddəti.

5.5.1 Keçid dövrünü müddəti, 4.2.yarımbəndi və 7-ci bəndə uyğun olan istehsal qaydalarının tətbiqi zamanı keçid dövrünün müddəti, müvafiq hallarda, 13. bəndinə uyğun istehsal qaydaları istisna olmaqla, 1 ildən az olmur.

5.5.2 8.2 tələbləri gözlənilədiyi halda otlaqlar üçün keçid dövrü tətbiq edilmir.

5.5.3 Arıçılıq məhsullarının istehsalı mərhələsində istifadə edilən ailələrdəki şanılar və mum, keçid dövründə orqanik üsulla hazırlanan şanı və mumla əvəz edilməlidir.

5.5.4 1 il müddətində bütün şanı və mumların dəyişdirilməsinin mümkün olmadığı halda, keçid dövrü onların tam dəyişdirilməsi üçün tələb olunan müddətin bitməsinə qədər uzadıla bilər.

5.5.5 Bu standartın tələblərinin yerinə yetirilməsini təsdiq edən sənədlər olduğu təqdirdə keçid dövründən əvvəlki dövr, 5.5.1. yarımbəndinə əsasən müddəti təyin edilən keçid dövrünə daxil edilə bilər.

5.6 Balıqçılıqda keçid dövrünün müddəti

5.6.1 4.2.yarımbəndi və 9-ci bəndə uyğun olan istehsal qaydalarının tətbiqi zamanı keçid dövrünün müddəti, müvafiq hallarda, 13. bəndinə uyğun istehsal qaydaları istisna olmaqla təşkil edir:

- 12 ay – qida kürüsü əldə etmək məqsədilə nəre balıqlarının yetişdirilməsi zamanı;
- 6 ay - qida kürüsü xaric. Balıqçılıq məhsulu əldə edilməsi məqsədilə nəre balıqlarının yetişdirilməsi zamanı;
- 4 ay – balıqların (nəre balığı xaric), onurğasızların və yosunların yetişdirilməsi zamanı;

5.6.2 Bu standartın tələblərinin yerinə yetirilməsini təsdiq edən sənədlər olduğu təqdirdə keçid dövründən əvvəlki dövr, 5.6.1. yarımbəndinə əsasən müddəti təyin edilən keçid dövrünə daxil edilə bilər.

6 ORQANİK BİTKİÇİLİYİN APARILMASI QAYDALARI

6.1 İstehsal qaydaları

6.1.1 Orqanik bitkiçilikdə, torpağın təbii quruluşunun saxlanması, degradasiya proseslərinin inkişafının qarşısının alınması və ekosistemin bioloji müxtəlifliyinin qorunmasına istiqamətlənmiş əməl metodlarından istifadə edilir.

6.1.2 Toprağın məhsuldarlığının və bioloji aktivliyinin saxlanması və artırılması üçün xüsusi əkin dövrü lülüyü, o cümlədən paxlalı və digər yaşıl peyin əmələ gətirən kulturların becərilməsi,, həmçinin kompost və ya anaerob fermentasiya mərhələsini keçən və orqanik kənd təsərrüfatı sistemində alınan torpaq yaxşılaşdırıcı maddələr və heyvan və bitki məşəli maddələr tətbiq edilir.

6.1.3 A əlavəsinə uyğun olaraq, gübrə və torpaq yaxşılaşdırıcı maddələrin tətbiqinə icazə verilir.

6.1.4 Mineral azot gübrələrinin istifadəsinə icazə verilmir.

6.1.5 Sintetik herbisidlərin, funqisidlərin, insektisidlərin və digər pestisidlərin istifadəsinə icazə verilmir.

6.1.6 Sintetikboy artımı tənzimləyicilərinin və sintetik rəngləyicilərin istifadəsinə icazə verilmir.

6.1.7 Zərərvericilərin, xəstəliklərin və alaq otlarının vurduğu itkilərin önənlənməsi üzrə tədbirlər entomofaqların mühafizəsinə, müvafiq növ və sinifə malik birkilərin seçilməsinə, müvafiq əkin dövrülülüyünün, optimal becərmə üsullarının və termiki emal metodlarının seçilməsinə əsaslanmalıdır.

6.1.8 İstifadəsinə icazə verilən polietilen, polipropilen və digər polikarbonat materisllardan hazırlanmış örütk konstruksiyalara, sintetik digər örtüklərin, həşəratlardan ötrü tor və silosun burulmasına icazə verilir. Polixlorid əsaslı materialların istifadəsinə icazə verilmir.

6.1.9 B əlavəsinə əsasən kənd təsərrüfatı kulturları üçün bitkilərin mühafizə vasitələri və aqrokimyəvi maddələrin istifadəsinə icazə verilir.

6.1.10 Tutucu və dispenserlərdən (feromonlu tutucu və dispenserlər xaric) istifadə edildikdə, bu tutucu və (və ya) çiləyicilərdən ətraf mühitə maddələrin atılmasının və bu maddələrlə və becərilən kulturlarla təmasının qarşısı alınmalıdır.

6.1.11 Bitkiçilik məhsullarının (toxum və bitki əkin materialı istisna olmaqla) istehsalı zamanı, orqanik istehsal metodları ilə alınana toxum və bitki əkin materialının istifadə edilməsinə icazə verilir o halda ki, toxumun ana materialı və bitki əkin materialının valideyin bitkisi bu standartın nəzərdə tutduğu qaydalara uyğun olaraq, minimum 1 nəsəl və ya çoxillik kulturlar olduqda 2 vegetativ dövr təşkil etmiş olsun.

6.1.12 Orqanik bitkiçilikdə təmizləmə və dezinfeksiya vasitələri o halda istifadə edilməlidir ki, onların orqanik istehsalda istifadəsinə icazə verilmiş olsun.

6.1.13 Hidropon istehsal qadağandır.

6.2 Torpaq istifadə və gübrələrin verilməsi.

6.2.1 Orqanik istehsalda istifadə edilən torpaq sahələri, torpaqlara tıqdim edilən gigiyenik normaların tələblərinə uyğun olmalıdır [6].

Orqanik istehsal zamanı torpaqdakı zərərli maddələrin miqdarı gigiyenik normalardan artıq olan torpaq sahələri əkin dövrülülüyündən çıxarılmalıdır.

6.2.2 Təsərrüfat torpaqlarına daxil edilən heyvandarlıq tullantıları əsaslı orqanik gübrələrin ümumi miqdarı, əkinçiliyin 1 Ha sahəsinə 1 ildə 1700 kq azotdan artıq olmamalıdır [7].

6.2.3 Toprağın vəziyyətinin yaxşılaşdırılması və ya torpaqda və ya məhsulda qida maddələrinin miqdarının artırılması üçün, mikroorqanizmlərin həyat fəaliyyəti əsaslı,

həmçinin canlı mikroorqanizmlər əsaslı məhsullardan hazırlanan preparatların istifadəsinə icazə verilir.

6.2.4 Kompostun aktivləşdirilməsi üçün bitki əsaslı və mikroorqanizmlərdən olan preparatların istifadəsinə icazə verilir.

6.3 Göləbəklərin istehsalı qaydaları.

Göləbəklərin istehsalında aşağıdakı komponentlərdən ibarət olan substralardan istifadəyə icazə verilir:

a) Heyvandarlıq tullantıları əsaslı orqanik gübrələr:

1) Orqanik istehsalı həyata keçirən istehsal sahələrindən və ya

2) A əlavəsinin tələblərinə uyğun olan , həmçinin 1) a) 6.3 bəndlərində sadalanan komponentlər olmadıqda, əgər onlar örtük materialı və kompost olunmadan öncə suya əlavə edilən bütün substrat komponentlərin ümumi çəkisinin 25%-ni aşmırsa.

b) Təsərrüfat, aparıcı orqanik istehsallardan, yalnız 1) a) 6.3 qeyd edilənlər xaric, kənd təsərrüfat məhsulları;

v) kimyəvi emala məruz qalmayan torf;

q) kəsildikdən sonra kimyəvi emala məruz qalmayan ağac;

d) A əlavəsinə uyğun mineral maddələr, su və torpaq.

7 ORQANİK HEYVANDARLIĞIN APARILMASI QAYDALARI

7.1 Heyvanların mənşəyi

7.1.1 Orqanik istehsal üçün heyvanlar bu standartın tələblərinə cavab verən istehsal obyektlərində ya doğulmuş və ya inklubasiya edilmiş olmalı və ya bu standartda nəzərdə tutulan şəraitdə alınmış valideynlərin nəslindən olmalıdır. Heyvanlar bu standartın tələblərinə əsasən bütün ömürləri boyu böyüdülməlidir.

7.1.2 Keçid dövrünün başlama anında istehsal sahəsində olan heyvanlar, həmçinin bu heyvanlardan olma məhsullara 5.1.3. yarımbəndinin tələblərinə əsasən keçid dövrünü keçdikdən sonra orqanik istehsal kateqoriyasına aid edilə bilər.

7.1.3 Heyvan növü və sinifi onların yerli mühitə uyğunlaşma qabiliyyəti, həyat bacarığı və xəstəliklərə davamlılığı nəzərə alınmaqla seçilməlidir və bu cür həyata keçirilməlidir ki, intensiv istehsalda istifadə olunan bəzi növ və siniflərlə bağlı sağlamlılıqlarında spesifik xəstəlik və problemlərdən (donuzların stres sindromu, qəfil ölüm

sindromu, qeyri-ixtiyarı azad olma, keysəriyyə əməliyyatı tələb edən) qaçmaq olsun. Üstünlük yerli növ və siniflərə verilməlidir.

7.2 Orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən heyvanların orqanik heyvandarlıqda istifadəsi şərtləri

7.2.1 Orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən kifayət qədər heyvan olmadıqda, heyvandarlıq istehsal sahəsinə, 7.2. bəndində göstərilən şərtlə əməl edilməklə, orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən heyvanların daxil edilməsinə icazə verilir. Bu heyvanlar və bu heyvanlardan alınan heyvandarlıq nməhsulları 5.1.3. yarımbəndinin tələblərinə əsasən keçid dövrü bitdikdən sonra orqanik sayıla bilər.

7.2.2 İlkin ilxı və ya sürü formalaşan zaman, orqanik istehsalın tələblərinə cavab verməyən cavan heyvanlar ana südündən ayrıldıqdan dərhal sonra orqanik istehsal qaydalarına əsasən böyüdülməlidirlər.

İlxı və ya sürüyə daxil olan zaman heyvanlar aşağıdakı tələbləri ödəməlidirlər:

- dana və ayğırların yaşı 6 aydan çox olmamalıdır;
- quzu və keçi balalarının yaşı 60 gündən çox olmamalıdır;
- donuzların çəkisi 35 kq çox olmamalıdır.

7.2.3 İlxi və sürünün yenilənməsi zamanı orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən yaşlı heyvanlar, erkək və dişi, hasılardan ki nəsl almaq mümkün deyil, gələcəkdə orqanik istehsal qaydalarına əsasən böyüdülməlidirlər. İldə 1 dəfə 10% at və iri buynuzlu mal qara, 20% donuz. Qoyun və keçi sayından çox olmamaq sayı ilə dişilərin daxil edilməsinə icazə verilir.

7.2.4 7.2.3. yarımbəndinə əsasən dişilərin sayı aşağıdakı hallarda 40%-ə qədər artırıla bilər:

- təsərrüfatın əhəmiyyətli genişləndirilməsi zamanı;
- sürünün çoxalması üçün kifayət qədər dişi olmadıqda;
- yeni növə keçid zamanı;
- yeni heyvandarlıq sahəsinin yaradılması;
- kənd təsərrüfatı istehsalında heyvan növlərinin yox olması təhlükəsi olduqda. Bu zaman nəsl almaq mümkün olan növ dişilərin daxil edilməsinə icazə verilir.

7.3 Heyvanların yerləşdirilməsi və saxlanılmasının ümumi qaydaları

7.3.1 Orqanik istehsal üçün heyvanların yerləşdirilməsi və saxlanması bu standartın tələblərinə uyğun olmalıdır [8] - [21].

7.3.2 Binaların istilik izolyasiyası, istilik və ventilyasiya sistemi havanın sirkulyasiyasını, toz səviyyəsini, temperaturu, nisbi nəmliyi və qazaların konsentrasiyasının heyvanlar üçün zərərsiz səviyyədə saxlanılmasını təmin etməlidir. Bina kifayət qədər təbii ventilyasiya və təbii işıqlanma təmin etməlidir.

7.3.3 Heyvanların açıq havada çoxaldılması üçün uyğun olan əlverişli iqlim şəraiti olan regionlarda, saxlanılma üçün üstü örtülü binaların olması mütləq deyildir.

7.3.4 Binada saxlanılan zaman heyvan sıxlığı aşağıdakı kimi olmalıdır:

- bütün növlər, siniflər və yaş qrupları nəzərə alınmaqla heyvanların rahatlığını və sağlamlığını təmin etməlidir;
- evlilik, qrup sayı və heyvanın cinsi nəzərə alınmaqla təyin edilməlidir;
- heyvanlara kifayət qədər həyət genişliyi, heyvanlara məxsus vəziyyətlər alma, xüsusilə sərbəst dayanma, yerə asan uzanma, çevrilmə, həmçinin təbii hərəkətlər etməyi, məsələn dartılmaq və ya qanadlarını çırpmağı təmin etməlidir.

7.3.5 Bina və ya açıq havada saxlanılma zaman minimal sahə, həmçinin müxtəlif növ və sinif heyvanlar üçün digər saxlama şərtlərinin xüsusiyyətləri B əlasinə uyğun olmalıdır.

7.3.6 Heyvanların saxlanıldığı ərazidə orqanik məhsulun təhlükəsizliyə mənfi təsir göstərə bilən, rənglər, konservantlar və toksiki emaddələrlə emal edilən tikinti və digər materialların saxlanılmasına icazə verilmir.

7.3.7 Heyvanların çata biləcəyi həddə gəmiricilər və parazitlərə qarşı mübarizə vasitələrinin saxlanılmasına icazə verilmir.

7.4 Heyvanların yerləşdirilməsi və saxlanılmasının xüsusi qaydaları

7.4.1 Heyvanların saxlanıldığı yerin zəmisini düz və sürüşkən olmamalıdır. Zəminin səthi sahəsinin yarısından az olmamaqla şərti aralıqsız və torsuz olmalıdır.

7.4.2 Binada heyvanın uzanması (dincəlməsi) üçün rahat, təmiz və quru zona yaradılmalıdır. O. Kifayət qədər ölçüdə olmalı və tam konstruksiyaya malik olmalı, zəmin örtük kimi, kifayət qədər miqdarda quru ot ilə və ya digər təbii material ilə örtülməlidir. A əlavəsinə uyğun olaraq. örtük yaxşılaşdırıla və mineral maddələrlə zənginləşdirilə bilər.

7.4.3 1 həftədən çox yaşı olan danaların tövlədə ayrıca bokslarda saxlanılmasına icazə verilmir.

7.4.4 Doğuş və əmizləmə müddətində olan diş donuzlar istisna olmaqla, dizi donuzlar qruplar şəklində saxlanılmalıdır.

7.4.5 Donuz balalarının qəfəslərdə saxlanılmasına icazə verilmir.

7.4.6 Donuzların gəzintisi üçün yerlərdə eşələnmələri imkanı olmalıdır. Eşələnmək üçün müxtəlif substratlardan istifadəyə icazə verilir.

7.5 Quşların yerləşdirilməsi və saxlanması üçün xüsusi qaydalar

7.5.1 Quşların qəfəslərdə saxlanması qadağandır.

7.5.2 Suda üzən quşlar hava şəraitinin icazə verdiyi hallarda axar suya, gölməçəyə və ya gölə imkanına malik olmalıdırlar.

7.5.3 Quşların saxlanması üçün yer aşağıdakı tələblərə cavab verməlidir:

a) zəminin 1/3 hissəsi tam örtüklü, aralıqsız və torsuz olmalı, örtük materialı (ot, ağac kəpəkləri, qum və ya torf) ilə örtülməlidir;

b) quşxanalarda yumurtlayan toyuqların tullantılarının yığılması üçün zəmində toyuqların girə bildiyi yer ayrılmalıdır;

v) quşxanalar B əlavəsinə əsasən, toyuqların sayına və çəkisinə uyğun olan ölçü və sayda yuvalarla təmin edilməlidir;

q) quşxanalarda quşların ölçüsünə uyğun giriş və çıxış üçün aralıqlar nəzərdə tutulmalıdır; quşların ixtiyarında olan sahədə kombine edilmiş aralıqlar 100 m² sahə üçün 4 m-dən az olmalıdır;

d) 1 quşa düşən sahə 0,1 m²-dən az olmamalı, həimçinin quşxanada aşağıdakı saydan çox olmamaq şərti ilə :

1) 4800 cücə;

2) 3000 yumurtlayan toyuq;

3) 5200 qırqovul;

4) 400 muskus və ya pekin ördəkləri və ya 3200 muskus və ya pekin yaşılbaş və ya digər ördək növləri;

5) 2500 ətlik xoruz, qaz və ya hind quşu;

e) Ət istehsalı üçün nəzərdə tutulan ayrıca istehsal sahəsində quşxananın ümumi sahəsi 1600 m²-dən çox olmamalıdır;

j) quşxananın konstruksiyası quşların sərbəst gəzintisini təmin etməlidir.

7.5.4 8 saat təbii işıqsız gecə istirahəti daxil olmaqla 16 saat təbii işıqlanmadan istifadəyə icazə verilir.

7.5.5 Quşların intensiv çoxalma metodlarına icazə verməmək üçün onları 7.5.5.1. yarım bəndinə əsasən minimal kəsilməsi yaşına qədər böyüdürlər və ya az artan növlərindən istifadə edirlər.

7.5.5.1 Minimal kəsilmə yaşı təşkil edir:

- toyuqlar üçün 81 gün;
- ətlik xoruzlar üçün 150 gün;
- pekin növlü ördəklər üçün 49 gün;
- mukus ördəklər üçün 70 gün;
- mukus yaşılbaşlar üçün 84 gün;
- anqutlar üçün 92 gün;
- qırqovullar üçün 94 gün;
- hind quşu və qazalar üçün 140 gün;
- induşkalar üçün 100 gün.

7.6 Heyvanların sərbəst gəzmə zonalana keçid şərtləri

7.6.1 Açıq sahələr qismən çadırlı ola bilər.

7.6.2 Bütün heyvanların fizioloji quruluşu, hava şəraiti və torpağın vəziyyətinin imkan verdiyi hallarda otlaqlara, otlaq və ya gəzuinti ərazilərinə, qismən örtülü otlaqlara keçid imkanına malik olmalıdır.

7.6.3 Otlaq mövsümündə ot yeyən heyvanların otlaqlara keçidi mümkün olduğu hallarda, həmçinin qış zamanı saxlama sistemi heyvanların sərbəst hərəkətinə imkan verirsə, qış vaxtı heyvanların sərbəst gəzinti zonalarına keçidi mütləq deyil.

7.6.4 1 yaşından yuxarı öküzlər üçün otlaqlara və ya açıq sahələrə daimi keçid imkanı olmalıdır.

7.6.5 Quşlar ömrünün 1/3 hissəsi qədər müddətdə açıq sahələrə giriş imkanına malik olmalıdır.

7.6.6 Quşlar üçün açıq sahələr əsasən bitki örtüklü olmalı və örtülə təmin edilməlidir. Quşların kifayət qədər içməli su və yemə maneəsiz daxil olma imkanı olmalıdır.

7.6.7 Rusiya Federasiyasının qüvvədə olan qanunvericiliyində təyin edilmiş məhdudiyyətlərlə bağlı quşların binalarda saxlanması zamanı, quşlar onların günlük tələbatını təmin edən kifayət qədər kobud yemə daimi daxil olma imkanına malik olmalıdır.

7.7 Heyvanların yerləşdirilməsində məhdudiyyətlər

7.7.1 Heyvanların yerləşdirilmə saxlığı, 1 il ərzində 1 ha kənd təsərrüfatı sahəsinə daxil olan azotun 170 kq –dan çox olmamasını təmin etməlidir.

7.7.2 1 təsərrüfat heyətində saxlanılmalıdır:

- tərkibində 500 baş südlük inək olan südlük sürü,
- 1000-dən çox olmamaqla dişi qoyun;
- 250-dən çox olmamaqla dişi donuz;
- son bəsləmə mərhələsində ətlik sürü eni zamanda 1000-dən çox baş olmamaqla.

7.7.3 Qonşu təsərrüfat heyətləri arasındakı məsafə, kiçik təsərrüfatlar arasındakı məsafə istisna olmaqla, 1,5 km az olmamalıdır.

7.8 Parallel istehsal zamanı heyvanların saxlanma qaydaları

7.8.1 Orqanik istehsalın tələblərinə cavab verməyən heyvanların orqanik istehsalda böyüdülməyən heyvanlarla birgə, 1 təsərrüfat heyətində dəqiq ayrılmış şəraitdə saxlanılmasına icazə verilir.

7.8.2 Orqanik istehsalın tələblərinə cavab verməyən heyvanların, orqanik otlaqlarda məhdud dövrü müddətdə, bu müddət ərzində orqanik yetişdirilən heyvanların olmadığı zaman otlanmasına icazə verilir.

7.8.3 Ümumi ərazidə orqanik istehsalda böyüdülməyən heyvanların otlanması aşağıdakı şərtlərin eyni zamanda gözlənilməliyi halında icazə verilir:

- əgər torpaq sahələri minimum 3 il müddətində orqanik istehsalda istifadəsinə icazə verilməmiş vasitə və maddələrlə emal edilməmişsə;
- ümumi ərazidən istifadə edildikdə, orqanik istehsalda aid olan heyvanlar. Orqanik istehsal tələblərinə uyğun olamayan heyvanlardan dəqiq ayrılmalıdır.

7.8.4 Yeni otlaqlara mövsümi köç zamanı, heyvanların sərbəst şəkildə 1 otlaqdan digərinə yerdəyişməsi zamanı, heyvanlar orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən torpaqlarda otlaya bilər.

Bu müddət zamanı, orqanik istehsal tələblərini ödəməyən, ot və ya digər otlaq bitkiləri şəklində yem qəbulu ümumi illik yem rasionunun quru kənd təsərrüfatı yem kütləsinin 10%-ni aşmamalıdır.

7.9 Heyvanlarla davranış qaydaları.

7.9.1 Heyvanları, individual hallarda ayrı-ayrı heyvanların məhdud müddətdə təhlükəsizlik məqsədilə, uyğun saxlama və ya veterinar səbəblərdən izolasiya saxlamaq qadağandır.

7.9.2 Heyvanın bütün ömrü boyu, eyni zamanda kəsim zamanı, istənilən əzab, eyni zamanda cərrahi müdaxilə minimuma endirilməlidir.

7.9.3 Qoyunların quyruğuna rezin halqaların bərkidilməsinə, quyruqlarının kəsilməsinə, dişlərinin kəsilməsinə, dimdiklərinin qısaldılmasına və buynuzların kəsilməsinə, təhlükəsizlik və ya bu sağlamlığının yaxşılaşdırmasına, heyvanın saxlama şərtlərinin və gigiyenasının yaxşılaşdırılması üçün görülən tədbirlər (məsələn, gənc heyvanlarda buynuzların kəsilməsi) istisna olmaqla icazə verilmir.

7.9.4 Cərrahi axtalama, məhsulun keyfiyyətinin saxlanması və ənənəvi istehsal metodlarının saxlanması şərtlə, 7.9.3.1. yarım bəndində nəzərdə tutulan tələblərin gözlənilməsi şərtlə aparıla bilər.

7.9.5 Mal-qaranın daşınması minimuma endirilməlidir. Yükləmə və boşaldılma heyvanların məcbur edilməsi üçün hər hansı bir elektrik stimulyasiyası olmadan həyata keçirilməlidir. Daşınmadan əvvəl və sonra trankvilizatorların istifadəsinə icazə verilmir. Kəsime qədər daşınma müddəti 8 saati aşmamalıdır.

7.10 Çoxalma şərtləri

7.10.1 Çoxalma təbii şəkildə olmalıdır.

Qeyd – Lazım olduqda heyvanların süni mayalanmasına icazə verilir.

7.10.2 Ayrı-ayrı heyvanlarda veterinar terapiya məqsədilə tətbiq edilməsi istisna olmaqla, hormonlar və ya ona oxşar maddələrdən istifadəyə icazə verilmir.

7.10.3 Embryonların transplantasiyası, klonlaşdırma və gen mühəndisliyi metodlarından istifadəyə icazə verilmir.

7.10.4 Heyvanların seçilməsi onların növ ə siniflərinin çoxaldılmasının mövcud yerə və orqanik istehsalat uyğunluğunu nəəre almalı, həmçinin istənilən əziyyət çəkmələrini önləməyə xidmət etməli və cərrahi müdaxilələrin qarşısını almalıdır.

7.11 Yemlər

7.11.1 Ot yeyən heyvanlar üçün, qış otlaqlarından yay otlaqlarına köçürülməsi dövrü istisna olmaqla, yemin 50%-i öz istehsalı olmalı və ya bu regionda orqanik metodlarla istehsal aparan digər təsərrüfatlar tərəindən istehsal edilməlidir.

7.11.2 Yemlər heyvanların müxtəlif inkişaf mərhələlərinə uyğun olmalı və aşağıdakı tələblərə cavab verməlidir.

7.11.2.1 Bütün cavan məməlilər təbii südlə, ana südü üstünlük təşkil etməklə, aşağıdakı müddətlərdə yemlənməlidirlər:

- iri buynuzlu mal-qara , atlar üçün - ən azı 3 ay;
- qaoyun və keçilər üçün - ən azı 45 gün;
- donuzlar üçün - ən azı 40 gün.

7.11.2.2 Ot yeyən heyvanların ömrləri boyu böyüdülməsi sistemi əsasən ilin müxtəlif dövrlərində otlaqlara daxil olmasına uyğun olaraq otılmasına əsaslanır. Ot yeyən heyvanların günlük quru maddə rasionun ən azı 60%-ni kobud yem, silos və saman təşkil etməlidir. Bu nisbətin 3 aydan çox olmamaqla heyvanların əmizdirilməsi müddətində 50%-ə qədər zaldılmasına icazə verilir. Ətlik ilxının son yemləmə müddətində günlük pasionlarında quru maddəyə hesablanılmaqla kobud yem, silis və ya samanın aşağıdakı miqdarda olmasına icazə verilir:

- iri buynuzlu mal-qara və atlar üçün - ən azı 50%, bu zaman son yemləmə müddəti 5 aydan çox olmamalıdır;

-qoyu və keçilər üçün - ən azı 45%, bu zaman bu zaman son yemləmə müddəti 3 aydan çox olmamalıdır.

7.11.2.3 Donuzların və quşların günlük rasionuna kobud və qatılıqlı yem bə silos əlavə edilməlidir.

7.11.2.4 Heyvanların anemiyasına əsəb ola biləcək şərait və ya rasionda saxlanılmasına icazə verilmir.

7.11.2.5 Böyütmənin istənilən mərhələsində yemləmə metodları heyvanın orqanizmində geri dönməyən proseslərin baş verməsinə gətirməməlidir. Məcburu yemləmə qadağandır.

7.11.3 Rasionun bir hissəsi, aşağıdakılara nəzərə almaqla, orqanik istehsala keçid mərhələsində istehsal edilən yemi daxil edə bilər.

7.11.3.1 Rasiondakı yemin 30%-ə qədəriŞ orqanik istehsala keçid dövründə istehsal edilən kombine edilmiş yem ola bilər. Öz istehsalı olarsa. Onun miqdarı 60%-ə qədər artırıla bilər.

7.11.3.2 Heyvandalıq istehsalının ümumi yeminin 20%-ə qədəri daimi otlaqlardan və ya orqanik istehsala keçidin 1 ili ərzində çoxillikyem bitkilərinin yertişdiyi zonalardan ola bilər, o halda ki bu torpaqlar təsərrüfatın hissəsi olsun və son 5 il ərzində onun tərkibinə daxil edilməmiş olsun. Keçid dövründə istehsal edilən və keçid dövrünün 1-ci ilindəki torpaq yemlərindən eyni zamanda istifadə edilən zaman bu yemlərin ümumi faizi 7.11.3.1. yarım bəndindəki normlardan artıq olmalıdır.

7.11.3.3 7.11.3.1.və 7.11.3.2. yarım bəndlərində nəzərdə tutulan faiz nisbətini bitki mənşəli yemlərin quru kütləsinin faizi kimi hər il hesablayırlar.

7.11.4 Orqanik istehsaldakı bitki və heyvan mənşəli yem xammalından, mineral mənşəli yemlərdən, balıqçılıq istehsalının məhsul və yan məhsullarından, yem əlavələrindən, heyvanların yemlənməsində istifadə edilən və D və E əlavələrinə uyğun olan texnoloji proseslərin yardımçı vasitələri kimi istifadə edilən məhsullardan istifadə edilir.

7.11.5 Boy artımını stimulyatorlarından və sintetin amin turşularından istifadəyə icazə verilmir.

7.12 Orqanik istehsaldakı xəstəliklərin profilaktikası

7.12.1 Xəstəliklərin profilaktikası müvafiq növ və siniflərin seçilməsinə, heyvandalığın müvafiq praktikasının tətbiqinə, yüksək keyfiyyətli yemlərin istifadəsi və gəzintinin təmin edilməsinə, sahə vahidinə düşən baş hevanın saıxılığına və veterinar-sanitar və zoogigiyenik tələblərin gözlənilməsi ilə saxlanılmasına əsaslanır. [8] - [21].

7.12.2 Baytar istifadə üçün sintetik kimyəvi dərmlərin və profilaktika üçün antibiotiklərin istifadəsinə icazə verilmir.

7.12.3 Biy artımını və ya artımı stimullaşdıran maddələrin (eyni zamanda antibiotiklərin, boy artımını stimullaşdırma koksidiostatik və digər süni vasitələri), çoxalmaya nəəret üçün hormonların və ya buna uyğun maddələrin (cinsi dövrülülüyün, doğuşun induksiyası və sinxronlaşdırılması və ya digər məqsədlərlə) istifadəsinə icazə verilmir.

7.12.4 Veterinar məqsədlərlə immunbioloji dərman vasitələrinin istifadəsinə icazə verilir.

7.12.5 Heyvanlar üçün yer. Çoxaltma üçün bokslar. Avadanlıq və alətlər xəstəlik törədici mikrobların sayının artması və çarpaz yoluxmanın qarşısının alınması üçün lazımı

qaydada təmizlənməli və dezinfeksiya edilməlidir. Peyin, zibil, sidik və yeyilməmiş və ya dağılmış yem iyn minimuma endirilməsi və həşərat və gəmiricilərin cəlb edilməsinin qarşısının alınması üçün lazım olduqda kənarlaşdırılmalıdır.

7.12.5.1 Heyvanların saxlanıldığı tikili, yer və binaların , həmçinin heyvandalıq yerlətində istifadə edilən avadanlıq və alətlərin təmizlənməsi və dezinfeksiyası Əlavə J-ə uyğun olan vasitələrlə aparılmamlıdır.

7.11.5.2 Heyvanların yerləşdiyi bina və ya digər obyektlərin həşəratların və digər zəzərvericilərin kənarlaşdırılması üçün B əlavəsinə uyğun olan insektisidlərdən rodentisidlərdən (yalnız tutcularda istifadə edilməklə) və difə vasitələrdən istifadəyə icazə verilir.

7.12.6 Quşların yerləşdirilməsi dövründə, quşlar üçün bina, tikili və yerlər həmçinin avadanlıq təmizlənməli və dezinfeksiya edilməlidir. Hər yerləşdirmə müddətindən sonra gəzinti yerləri üçün bitki örtüyünü bərpası üçün dincliyə qoyulan sahələr olmalıdır. Bu bəndin tələbi, quşlar gün ərzində sərbəst şəkildə aşırıq ərazidə hərəkət edikdə, partiya şəklində böyüdülmədikdə, gəzinti yerlərində saxlanılmadıqda tətbiq edilmir.

7.13 Orqanik heyvandarlıqda müalicə

7.13.1 Heyvanların sağlamlığının təmin edilməsi üçün tətbiq edilən profilaktik üsullar nəticə vermirsə və heyvan xəstələnir və ya zədələnirsə. Onda dərhal müalicəyə başlama lazımdır, gərəkirse izolyasiya edilmiş yerdə və müvafiq saxlama şərtlərində.

7.13.2 Fitoterapiyyat və stresiapevtik, homeopatik dərmanlar, mikroelementlər və D.3 (əlavə 3) və E.1.1.(əlavə E) uyğun məhsullar bütün heyvan növləri üçün terapevtik təsire malik olması və müalicənin məqsədinə nail lmanı təmin etdiyi halda, veterenar istifadə üçün sintetik kimyəvi dərman maddələrinin və antibiotiklərin əvəzinə istifadə edilir.

7.13.3 7.13.1. və 7.13.2. yarımbəndlərində göstərilən tədbirlər xəstəliklə mübarizədə və ya zədələnmənin sağlamlığında effektiv olmadıqda, həmçinin heyvanın əziyyət çəkməsi və stresinin qarşısını almq məqsədilə ənənəvi müalicə tələb edildikdə. Veterenar həkimin rəhbərliyi ilə antibiotiklərin və veterenar məqsədli sintetik kimyəvi maddələrin istifadəsinə icazə verilir.

7.13.4 Əgər 12 ay ərzində, veterenar istifadə üçün istifadə edilən sintetik kimyəvi dərmanlar və antibiotiklər ilə 3 kurs (və ya ən çoxu 1 kurs müalicə, əgər heyvan çoxlması 1 il təşkil edərsə) qəbul etmiş heyvan və heyvan qrupları tərəfindən qəbul edilmişsə, bu heyvan və həmçinin onlardan alınan istənilən məhsul orqanik istehsala uyğun sayıla bilməs

və heyvanlar 5.4.1. yarmbənində nəzərdə tutulan keçid dövrünü keçməlidir. Bu tələb, vaksinasiya, parazitlərdən müalicə və parazitlərin məhv edilməsi üçün mütləq sərmlərin tətbiq edildiyi halda tətbiq edilmir.

7.13.5 Veterinar istifadə üçün dərman vasitələri tətbiq edilən heyvanlar üçün karantin müddəti təyin edilməlidir ki. Bu müddət ərzində bu heyvanlar, həmçinin onlardan alınan məhsul orqanik kimi tanına bilməz. Bu karantin müddəti heyvana veterinar istifadə üçün tətbiq edilən dərman vasitələrinin tətbiq edildiyi andan sayılır və müvafiq dərman vasitəsinin istifadə instruksiyasında qeyd edilən müddəin 2 misli qədər müddəti təşkil edir ki, bu müddət bitdikdən sonra bu heyvanın məhsulundan istifadəyə icazə verilir və ya ən azı 48 saat, hansı müddətin daha çox çəkməsindən asılı olaraq və ya belə müddətə göstərilmədikdə.

7.13.6 Mövcud veterinar qanunvericiliyə əsasən. Infeksiyon xəstəliklərlə, həmçinin ən təhlükəli xəstəliklərlə ə, xəstələnmiş heyvanlar və onların məhsulları orqanik kimi tanına bilməz. Həmin heyvanlar isə təsərrüfat həyatından dərhal kənarlaşdırılmalıdır.

8 ORQANİK ARIÇILIĞIN APARILMASI QAYDALARI

8.1 Arıların mənşəyi

Arı növünü seçən zaman onların konkret yerin iqlim şəraiti və xəstəliklərə qarşı davamlılığı nəzərə alınmalıdır.

8.2 Orqanik istehsalın tələblərinə cavab verməyən arıların orqanik istehsalda istifadəsi şərtləri

Orqanik arıxanalarda arı ailələrinin çoxaldılması zamanı, bu standartda cavab verməyə ana arıların və sürülərin illik 10%-nin yerləşdirilməsi icazə verilir, əgər onlar orqanik üsulla hazırlanmış şanılarda yerləşdirilsə.

8.3 Arıçılıqda yerləşdirmə və saxlanılma qaydaları.

8.3.1 Yerləşdirmə elə aparılır ki, 3 km radiuslu ərazidə olan nektar və tozcuqlar orqanik kənd təsərrüfatı kulturlarından və (və ya) çiri bitkilərdən ibarət olsun, həmçinin 6 km radiuslu ərazidə isə əhəlinin sağlamlığına təhlükə göstərə bilən radioaktiv, Kimyəvi və bioloji maddələrlə çirkləndirə bilən müəssisələr olmasın.

8.3.2 Pətəklər təbii materiallardan hazırlınmalı və arıçılıq məhsullarının orqanik arıçılıqda qadağan edilmiş maddələrlə çirklənmə təhlükəsi daşıyamalıdır.

8.3.3 Arı balı, mumun istifadə sində istifadə edilən və ondan alınan mum bu standartın tələblərinə cavab verməlidir.

8.3.4 Arıların şanılarda öldürülməsinə icazə verilmir. Yalnız varrozun yayılmasının qarşısının alınması üçün xəstə arının öldürülməsinə icazə verilir.

8.3.5 Bal alınması zamanı süni sintetik repellentlərdən istifadəyə icazə verilmir.

8.3.6 Balın törəməsi olan yuva şanılardan alınmasına icazə verilmir.

8.3.7 Arı ailələrinin tüstüyə verilməsi mümkün qədər az aparılmalıdır.

8.3.8 Ana arıların qanadlarının kəsilməsi qadağandır.

8.4 Yemlər

8.4.1 Bal gətirən arıların süni yemlənməsi qadağandır. İqlim şəraiti və ya digər hallarla bağlı ailələrdə yem qıtlığının aradan qaldırılması orqanik üsulla alınan bal və ya ambrosiya ilə aparılmalıdır.

8.4.2 Arı yuvalarının yaranması mərhələsində uğurlu qışlama üçün kifayət qədər bal və ambrosiya saxlamaq lazımdır.

8.5 Orqanik arıçılıqda xəstəliklərin profilaktikası və müalicə

8.5.1 Orqanik arıçılıqda arı ailələrinin xəstələnməsi riskinin azaldılması arıxanaların düzgün yerləşdirilməsi və arı növünün (rayın növü məsləhət görülür) seçilməsi ilə nail olmaq olar.

8.5.2 Arıların ən çox yayılmış xəstəliklərinin profilaktikası üçün aşağıdakılar əsas əhəmiyyət daşıyır:

- arı ailələrinin seleksiya seçimi;
- lazım gəldikdə ana arının dəyişdirilməsi;
- arı mumunun mütəmadi yenilənməsinin tənzimlənməsi;
- ailələrdə kifayət ədəd bal və ambrozun olmasına nəzarət;
- xəstə süfrənin vəziyyətinə nəzarət;
- inventarın mütəmadi təmizlənməsi və dezinfeksiyası;
- lazım gəldikdə xəstə arı ailələrinin izolyasiyası və ya məhv edilməsi.

8.5.3 Çərçivə, pətək və şanların ziyanvericilərdən qorunması məqsədilə (yalnız tutcularda istifadə etməklə) rotentisid və B əlavəsinə uyğun gələn maddələrin istifadəsinə icazə verilir.

8.5.4 Arıxanaların dezinfeksiyası üçün buxar və ya açıq alovdan istifadəyə icazə verilir.

8.5.5 Arı ailələrinin müalicəsi zamanı müvafiq profilaktik tədbirlər nəticə vermədikdə, orqanik arıçılıqda qarşıqa, süd, sirkə və oksalat turşusundan, həmçinin metanol, evkalipt və kamforadan istifadəyə icazə verilir.

8.5.6 Sintetik kimyəvi maddələr tətbiq edilən arı ailələri izolyasiya edilməlidir.

Sonradan bu ailələr mumun tam orqanikyə çevrilməsinə qədər 1 il müddətində keçid dövrünü keçməlidirlər.

8.5.7 Arı ailələrinin müalicəsində 8.5.5. yarım bəndində qeyd edilən maddələr tətbiq edildikdə, 8.5.6. yarım bəndi tətbiq edilmir.

9 BALIQÇILIQ OBYEKTlərİNDE ORQANİK YETİŞDRİLMƏ, ÇOXALTMA VƏ SAXLAMA QAYDALARI

9.1 Balıqçılıq obyektlərinin orqanik mənşəyi

9.1.1 Orqanik balıqçılıq, orqanik ana ilxıdan və orqanik təsərrüfatdan alınan bala balıqların yetişdirilməsinə əsaslanmalıdır.

9.1.2 Orqanik ana ilxıdan və ya orqanik təsərrüfatdan alınan bala balıqlar olmadıqda, hazırki satımda nəzərə alınan, lakin orqanik istehsalın tələblərini ödəməyən balıqçılıq obyektlərinin alınmasına icazə verilir.

9.2 Orqanik balıqçılıq obyektlərində saxlama şərtləri və təsərrüfatın aparılması qaydaları

9.2.1 Balıqçılıq obyektlərində saxlanma və yetişdirmə metod və şərtləri, yem tərkibi (əgər istifadə edilərsə), rasyon daxil olmaqla, saxlanma və yetişdirmə üçün tikili və avadanlıqlar, suyun keyfiyyəti balıqçılıq obyektlərinin növünə, yaşına və cinsi xüsusiyyətlərinə uyğun olmalıdır.

9.2.2 Balıqçılıq orqanik obyektləri orqanik istehsalın tələblərinə cavba verməyən balıqçılıq obyektlərin ayrı saxlanılmalıdır.

9.2.3 Balıqçılıq obyektlərinə verilən istənilən əziyyət , tutma dövrü daxil edilməklə, minimuma çatdırılmalıdır.

9.2.4 Balıqçılıq obyektlərinin daşınması şərtləri və müddəti , onların yayşaya bilənə bacarıqlarınə təmin etməli və orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən balıqçılıq obyektləri ilə qarışmasının qarşısının alınmasını təmin etməlidir.

9.3 Çoxaltma şərtləri

9.3.1 Hüceyrələrin nüvəsində süni olaraq, xromosom dəstinin sayının çoxaldılmasına, növarası və ya digər hibridləşməyə, klonlaşdırmaya və eynicinsli növlərin alınmasına icazə verilmir.

9.3.2 Çoxaltma, yetişdirmə, saxlama üçün elə növlər, xəttlər, krosslar və formalar seçilməlidir ki, onlar xəstəliklərə qarşı davamlı və yerli mühitə maksimum dərəcədə adaptasiya edilə bilən olsun.

9.3.3 Ana işxının saxlanılmasının metod və şərtləri, onların idarə edilməsi, bala balıqların alınması və saxlanması balıqçılıq obyektinin növ xüsusiyyətlərinə uyğun olmalıdır.

9.4 Balıq və xərçəngkimilər üçün yemlər.

9.4.1 Balıq və xərçəng kimilər onların müxtəlif inkişaf mərhələlərində qidalanma tələblərini ödəyən yemlər almalıdırlar.

9.4.2 Yemlərin bitki və heyvan komponentləri orqanik istehsaldan olmalıdır.

9.4.3 Bitki və heyvan mənşəli yem xammalından, mineral mənşəli yem materiallarından, yem əlavələrindən, orqanik istehsalda istifadəsinə icazə verilən texnoloji yardımçı material kimi yemləmədə istifadə edilən yemlərin istifadəsinə icazə verilir.

9.4.4 Boy artırıcı stimulyatorlardan və amin turşularından istifadəyə icazə verilmir.

9.5 İki haçalı molyuskaların və digər biofiltratların orqanik yetişdirilməsi, çoxaldılması və saxlanması qayaları

9.5.1 İki haçalı molyuskaların və biofiltratların yetişdirilməsi orqanik istehsal tələblərinə cavab verən balıqçılıq sahələrində həyata keçirilməlidir.

9.5.2 Torfluluğun və bateriya-, fito, zooplanktonların inkişafına səbəb olan gübrələrin və digər maddələrin istifadəsinə icazə verilmir, kürü və balaların hovuzlarda, qapalı su

təminatlı sitemli avadanlıqlarda yetişdirilməsi zamanı orqanik istehsalda istifadəsinə icazə verilən gübrə və digər maddələr istisna olunmaqla.

9.6 Xəstəliklərin profilaktikası və müalicəsi.

9.6.1 Xəstəliklərin profilaktikası balıqçılıq obyektlərinin müvafiq yer, optimal qurğu konstruksiyası, həmçinin təsərrüfatın müvafiq metodlarla aparılmasının seçilməsinə, avadanlıq və qurğuların mütəmadi təmizlənməsi və dezinfeksiyası daxil edilməsinə, yüksək keyfiyyətli yemlərin, tətbiqinə, yerləşmə sıxlığına, həmçinin növlərin və növ müxtəlifliyinin seçilməsinə əsaslanır.

9.6.2 İmmunbioloji dərmanların istifadəsinə icazə verilir.

9.6.3 Balıqçılıq obyektlərinin əziyyət çəkməsinin qarşısını almaq məqsədilə xəstəliyin müalicəsi dərhal aparılır. Lazım olduqda və ya xüsusi şərt daxilində, əgər tətbiq olunan fititerapevtik, homopatik və digər preparatların istifadəsi məqsədəuyğun olmazsa, veterinar istifadə üçün antibiotiklər daxil olmaqla, sintetik kimyəvi dərman vasitələrindən istifadəyə, icazə verilir.

9.7 Təmizləmə və dezinfeksiya.

Balıqçılıq obyektləri saxlanılan gölməçələrin və yetişdirilmə üçün su hövzələrinin, qəfəslərin, yerlərin və tikililərin təmizlənməsi və dezinfeksiyası üçün yalnız orqanik istehsalda istifadəsinə icazə verilən vasitə və maddələrdən istifadə edilir.

9.8 Yosunların orqanik yetişdirilməsi qaydaları

9.8.1 Yosunların orqanik yetişdirilməsi orqanik istehsal tələblərinə cavab verən balıqçılıq sahələrində, hövuzlarda, qapalı su təhzizatı sistemli qurğularda aparılır.

9.8.2 Yosunların çoxalması və yetişdirilməsi metod və şərtləri, texnoloji tsiklin bütün mərhələlərində onların növünün xüsusiyyətlərinə uyğun olmalıdır.

9.8.3 Gübrələrin istifadəsinə icazə verilir. Yalnız yosunların hovuzlarda, qapalı su təhzizatı sistemli qurğularda yetişdirilməsi zamanı orqanik istehsalda istifadə edilməsinə icazə verilən gübrələrdən istifadə istisna təşkil edir.

10 ORQANİK QIDA MƏHSULLARININ VƏ YEMLƏRİN İSTEHSAL QAYDALARI**10.1 Orqanik qida məhsullarının istehsal qaydaları**

10.1.1 Orqanik qida məhsulları orqanik xammaldan hazırlanır, istisna yalnız o halda olur ki, ingradient orqanik məhsul kimi bazarda olmur.

10.1.2 Orqanik qida maddələrinin istehsalı zaman və ya məkan baxımından orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən qida məhsulları istehsalından ayrı həyata keçirilməlidir.

Orqanik məhsulların indentifikasiyasını həyata keçirmək lazımdır və onların orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən məhsullar qarışması və dəyişdirilməsi hallarının aradan qaldırılması üçün tədbirlər həyata keçirilməlidir.

10.1.3 Orqanik qida məhsulları istehsalı zamanı, orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən və texnologiyə və sensor funksiya daşıyan qida əlavələrinin məhdudlaşdırılması, həmçinin texnologiyə və zootexniki tələbat olduqda istifadə edilən texnologiyə vasitələrin və mikroelementlərin miqdarının minimuma endirilməsi gərəkdir.

10.1.4 Qzvi qida məhsulları tərkibində 95% orqanik kənd təsərrüfatı mənşəli ingradientlər olmalıdır, digər ingradientlərin son məhsulda miqdarı ümumi ingradientlərin miqdarının 5%-dən artıq olmamalıdır. Əlavə edilmiş su və duz orqanik kənd təsərrüfatı ingradientlərinin faizlə hissəsinin təyində nəzərə alınmır.

10.1.5 Orqanik qida məhsulunda 10.4 yarımbəndinə əsasən qida əlavələrinin, texnologiyə yardımçı maddələrin, aromatizatorların, su, duz, mikroorqanizm və fermentlərdən alınan preparatların, mineral maddələrin, mikroelementlərin, vitaminlərin, amin turşularının və digər mikronutrientlərin istifadəsinə icazə verilir.

10.1.6 Orqanik ingradientlərlə birgə orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən analogi ingradientin və ya keçid dövründə alınan ingradientin istifadəsinə icazə verilmir.

10.1.7 Orqanik qida keçid dövründə yetişdirilmiş bir ədəddən çox olmayan kənd təsərrüfatı ingradienti daxil edə bilər.

10.1.8 Orqanik məhsulun emalı və saxlanması zamanı itirdiyi keyfiyyətlərini bərpa edən və ya keyfiyyətsiz emal nəticələrinin düzəldilməsində, və ya orqanik məhsulun əsl təbiətini digər şəkildə yandırma biləcək maddə və metodlardan və ya istifadəyə icazə verilmir.

10.1.9 Orqanik məhsulların istehsalı əsasən bioloji, mexaniki və fiziki metodlardan istifadə edilməlidir.

10.2 Orqanik yemlərin istehsal qaydaları

10.2.1 Orqanik yemlər orqanik xammaldan hazırlanır, istisna yalnız o halda olur ki, bu xammal orqanik məhsul kimi bazarda olmur.

10.2.2 Orqanik qida yemlərinin istehsalı zaman və ya məkan baxımından orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən yem istehsalından ayrı həyata keçirilməlidir.

10.2.3 Orqanik xammal və keçid dövrü xammalı orqanik yem istehsalında orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən analiji xammalla birgə tətbiq edilə bilməz.

10.2.4 Yem kimi və ya orqanik yem kimi istifadə edilən xammalın sintetik kimyəvi maddələrlə emalına icazə verilmir.

10.2.5 Orqanik yemlərin istehsalında texnoloji və ya zootexniki tələbat olduqda istifadəsinə icazə verilən yem əlavələrinin və texnoloji yardımçı maddələrin istifadəsini minimuma endirmək lazımdır.

10.2.6 Orqanik yemlərin emalı və saxlanması zamanı itirdiyi keyfiyyətlərini bərpa edən və ya keyfiyyətsiz emal nəticələrinin düzəldilməsində, və ya orqanik yemin əsl təbiətini digər şəkildə yanlıta biləcək maddə və metodlardan və ya istifadəyə icazə verilmir.

10.2.7 Orqanik yemlərin istehsalı əsasən bioloji, mexaniki və fiziki metodlardan istifadə edilməlidir.

10.3 Orqanik mayaların istehsalı qaydaları

10.3.1 Orqanik mayaların istehsalı üçün yalnız orqanik yetişdirilən substratlardan istifadəyə icazə verilir.

10.3.2 Orqanik qida məhsullarında və mayalarda eyni zamanda həm orqanik mayalardan, həm də orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən mayalardan istifadə edilməsinə yol verilmir.

10.4 Orqanik qida məhsullarının istehsalında istifadəsinə icazə verilən məhsullar və maddələr.

10.4.1 Orqanik qida məhsullarının istehsalında (şərabdan başqa) aşağıdakı məhsul və maddələrin istifadəsinə icazə verilir:

- İ əlavəsinə uyğun olan qida əlavələri və texnoloji yardımçı maddələrə;

- Gen mühəndisliyi ilə alınan gen-mühəndis-modifikasoya edilmiş orqanizm və ya fermentlər istisna olmaqla, qida məhsullarının emalında və ya texnoloji yardımçı vasitələrdə istifadə edilən mikroorqanizm və fermentlərdən alınan preparatlara;
- təbii aromaddanlı maddələr və ya natural aromatizatorlara;
- ət və yumurtaların şamplanması üçün rənglər;
- Sanitar-epidemioloji tələblərə uyğun olan icməli su və ö duz (əsas komponentlər qismində natrium xlorid və ya kalium xlorid) [22];
- minerallar (mikroelementlər daxil olmaqla), vitaminlər, amin turşuları və mikroelementlər halda istifadə edilir ki, Rusiya Federasiyasının qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq, müvafiq qida məhsullarında onların istifadəsi tələb olunarsa.

10.4.2 10.1.4. yarım bəndində nəzərdə tutulan faiz nisbətinin hesablanması zamanı aşağıdakı şərtlər diqqətə alınır.

10.4.1 G.1 (əlavə G) Cədvəlinə uyğun olaraq sütunda ulduzlu əlavə kod nömrəsi ilə qeyd olunan qida əlavələri kənd təsərrüfatı mənşəli maddələr hesab edilməlidir.

10.4.2.2 10.4.1. yarım bəndi üzrə, həmçinin İ. 1 cədvəlində ulduzla işarətlənmiş sütunda əlavəni kod nömrəsi ilə qeyd edilən preparatlar və maddələr kənd təsərrüfatı mənşəli inqredientlər kimi nəzərə alınır.

11 ORQANİK İSTEHSAL MƏHSULLARININ YIĞILMASI, QABLAŞDIRILMASI, DAŞINMASI VƏ SAXLANILMASI QAYDALARI

11.1 Orqanik istehsal məhsullarının yığılması

Orqanik istehsal məhsulunun identifikasiyasının təmin edilməsi, həmçinin orqanik istehsal məhsulunun orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən məhsulla qarışmaması üçün tədbirlərin görülməsi halında bu məhsulların eyni zamanda yığılmasına icazə verilir.

11.2 Qablaşdırma və daşınma

11.2.1 Orqanik məhsulun qablaşdırması məhsula və ətraf mühitə minimum ziyan verməlidir. Bacardıqca qablaşdırmadan istifadəni minimuma endirmək lazımdır.

11.2.2 Orqanik istehsal məhsulunu çirkləndirə bilən qablaşdırmadan istifadəyə icazə verilmir.

11.2.3 Orqanik məhsulun qablaşdırılması üçün polivinilxlorid (PVX) istifadəyə icazə verilmir.

11.2.4 Daşınma zamanı orqanik istehsal, keçid istehsalı və orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən məhsulun ayrılması gərəkdir.

11.2.5 Məhsulun hər partiyası onun izlənilməliyini, keyfiyyətinin təsdiqini, təhlükəsizliyini və orqanik mənşəyini təmin edən sənədlərlə müşayiət edilməlidir.

11.2.6 Orqanik məhsulun daşınmasında istifadə edilən bütün daşınma vasitələri kənd təsərrüfatı məhsullarının, xammalın və qida məhsullarının daşınması tələblərinə cavab verməlidir [23].

11.2.7 Orqanik istehsala istinadən orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən məhsulun satışını təcrid etməklə, orqanik istehsal məhsulun daşınmasından öncə müvafiq təmizlənməsi aparıldığı təqdirdə, orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən daşınma vasitələri və (və ya) konteynerlərin istifadəsinə icazə verilir.

11.3 Saxlanma

11.3.1 Orqanik məhsul saxlanılan zaman, bu məhsulun, onun partiyasının identifikasiyası və orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən məhsul və (və ya) maddələrin istənilən qarışmasının və ya bu məhsullar və (və ya) maddələrlə çirklənməsinin qarşısının alınması təmin edilməlidir.

11.3.2 Orqanik bitkiçilik və heyvandarlıq istehsal sahələrində mənşəyi məlum olmayan və orqanik istehsal üçün bu standartın icazə vermədiyi materialların saxlanması qadağandır.

11.3.3 İstehsal sahələrində veterinar tətbiq üçün dərman vasitələrinin və antibiotiklərin saxlanılmasına o halda icazə verilir ki, bunlar 7.1.3.3. bəyir bəndinin tələbinə uyğun olaraq, müalicə ilə bağlı veterinar həkim tərəfindən təyin edilmiş olsun və onların saxlanması xüsusi nəzarət olunan yerlərdə həyata keçirilsin və onların istifadəsi sənədə qeyd edilmiş olsun.

12 ORQANİK İSTEHSAL MƏHSULUNUN MARKALANMASI QAYDALARI

12.1 Orqanik istehsal məhsulunun markalanmasının ümumi qaydaları

12.1.1 Bu standartın tələblərinə cavab verən məhsulların və onların inqradientlərinin markalanması və reklam edilməsi üçün , həmçinin orqanik məhsulu müşayiət edən sənədlərdə “orqanik məhsul” termini istifadə edilir.

12.1.2 12.1.1. yarım bəndində qeyd edilən məqsədlərdə istifadə edildikdə orqanik məhsula digər terminlər, onların birləşməsi, qısaldılması və ya törəmələrinin tətbiq edilməsinə icazə verilmir.

12.1.3 “Orqanik məhsul” termini görünən hissədə elə yerləşdirilməlidir ki. asan oxunan və gozulmayan olsun.

12.1.4 Markalanmasında və reklamında Rusiya Federasiyasının qanunvericiliyinə əsasən, onun tərkibində gen-mühəndis- modifikasiyalı orqanizmlərin, gen-mühəndis- modifikasiyalı orqanizmlərdən ibarət olması və ya gen-mühəndis- modifikasiyalı orqanizmlərdən hazırlandığının qeyd edilməsi tələb edildiyi məhsullara “orqanik məhsul” terminini tətbiq etmək olmaz.

12.2 Qida məhsullarının markalanmasında “orqanik məhsul” termininin istifadəsi

12.2.1 Qida məhsullarında “orqanik məhsul” terminin istifadəsinə aşağıdakı hallarda icazə verilir:

- qida məhsulu 10 bəndində qeyd edilən tələblərə uyğun qida məhsulunun təsvirində;
- yalnız qida məhsulunun tərkibində, əgər inqradiyent 10.1.3.- 10. 1.7. yarım bəndlərinin tələblərinə cavab verirsə.

12.2.2 İnqradiyentlərin siyahısında hansı inqradiyentin orqanik olduğu qeyd edilməlidir.

12.2.3 12.2.1. yarım bəndinə uyğun inqradiyent siyahısında “ orqanik istehsal” terminin istifadə edilməsi zamanı, orqanik istehsal metoduna istinad yalnız orqanik inqradiyentlər üçün icazə verilir və inqradiyent siyahısı kənd təsərrüfatı mənşəlim inqradiyentlərin ümumi miqdarında orqanik inqradiyentin proporsional ümumi faizini daxil etməlidir.

12.2.4 İnqradiyentlərin siyahısında “Orqanik məhsul” və 12.2.3 yarım bəndinə uyğun olaraq, faizinin qeyd edilməsi digər məlumatlarla birgə eyni rəng, eyni şrift və ilə çap edilməlidir.

12.3 Yemlərin markalanmasında “orqanik məhsul” terminini istifadə edilməsi

12.3.1 “Orqanik məhsul” termininin yemlərin markalanmasında istifadə edilməsi səmərəsiz heyvanlar, xəzli heyvanların yemləri və ya balıqçılıq obyektlərinin yemlərinə tətbiq edilmir.

12.3.2 Hazır yemlərin markalanmasında “orqanik məhsul” termini aşağıdakı hallarda istifadə edilə bilər:

- əgər hazır yem bu standartın tələblərinə cava verirsə;
- məhsulun ən azı 95% quru maddəsi orqanikdirsə.

12.3.3 “Orqanik məhsul” termini olmalıdır:

a) Bu növ məhsulun markalanmasında Rusiya federasiyasının mövcud qanunvericiliyində bu növ məhsulun markalanması üçün nəzərdə tutulan informasiyadan ayrı yerləşdirilməlidir;

b) heyvan yemlərinin adı və təsvirindən daha çox cəlb edilməyən rəng, format və ya şriftlə verilməlidir;

v) quru maddə göstərilən nəzər sahəsində yerləşməklə aid edilməlidir:

1) orqanik istehsal metodu ilə alınan yem materialına (yem materiallarına) faizlə;

2) orqanik istehsala keçid dövründə alınan yem materialı (yem materialları) məhsullar faizinə;

3) 1) və 2) 12.3.3.3. yarımbənində qeyd edilməyən yem məhsuluna (yem məhsullarına) faizlə;

4) kənd təsərrüfatı mənşəli yemlərin ümumi faizinə ;

q) orqanik istehsal metodu ilə alınan yem adları siyahısı ilə müşayiət edilir;

d) orqanik istehsala keçid mərhələində alınan yem adları siyahısı ilə müşayiət edilir.

12.4 Markalanmaya digər xüsusi tələblər

Keçid dövründə alınan bitki mənşəli məhsullar, aşağıdakı şərtlərdə “orqanik istehsala keçid dövründə alınan məhsul” yazısını daşıya bilər:

- məhsulun yığım anında keçid dövrünün müddəti ən azı 12 ay təşkil edir;
- yazıların rəngi, ölçüsü və formatı məhsulun təsvirindən daha çox diqqət cəlb etməməlidir. Yazının bütün hərfləri eyni ölçüdə olmalıdır;
- məhsulun tərkibində yalnız bir kənd təsərrüfatı inqradienti vardır.

13 ORQANİK MƏHSUL İSTEHSAL QAYDALARDAN İSTİSNALAR

13.1 Orqanik istehsal prosesində istisnalar

Orqanik istehsal təsərrüfatının aparılması zamanı bu standartla orqanik istehsal məhsulu qaydalarından istisnalara icazə verilir. İstisnalar minimum olmalı və zaman etibarilə məhdudlaşdırılmalıdır.

13.2 İqlim, coğrafi və struktur məhdudiyyətləri ilə bağlı istehsal qaydalarından istisnalar

13.2.1 Müəyyən təsərrüfatın iqlim, coğrafi və ya struktur məhdudiyyətlərinin olması halında orqanik istehsala başlamasını və ya saxalmasını imkanlarının verilməsi məqsədilə bu standartda təyin edilmiş orqanik istehsal məhsulundan istisnalara icazə verilir.

13.2.2 Eyni bir sahədə orqanik istehsalın və orqanik istehsalın tələblərinə cavab verməyən istehsalın istifadəsinə icazə verilir, o halda ki:

a) Kultivasiya müddəti 3 ildən az olmayan çox illik kulturların istehsalı, həmçinin əgər onların növlərinin fərqləndirilməsi çətin olarsa. O şərtlə ki əgər:

1) bu istehsal təsərrüfatın orqanik metodlarla aparılmasına keçidi planlaşdırıldığı istehsalda həyata keçirilsə və bu istehsalın orqanikə keçidin son hissəsi 5 ili keçməyən müddətdə həyata keçirilməlidir;

2) Hər bir istehsal sahəsindən alınan məhsulun daimi ayrılmasını təmin edən tədbirlər görülməlidir;

3) Bu standarta uyğunluğunu və inspeksiya nəzarətini keçirən orqan hər bir müvafiq məhsulun yığımından 48 saat öncə biolgiləndirilir;

4) Bu standarta uyğunluğunu və inspeksiya nəzarətini keçirən orqana məhsul yığıldıqdan sonra, müvafiq istehsalı sahəsindən yığılan məhsulun dəqiq miqdarı, həmçinin məhsulun ayrılması üsulları bildirilir;

5) Bu standarta uyğunluğunu və inspeksiya nəzarətini keçirən orqanla keçid planı və nəzarət sistemi razılaşdırılır;

b) əgər müvafiq sahələr kənd təsərrüfatı tədqiqatları və 2)-4) 13.2.2. və 5) 13.2. yarımbəninə sadalanan tələblərin yerinə yetirilməsi şərtlə maarifləndirmə üçün;

v) toxum, bitki mənşəli materialın çoxaldılması və əkilməsi, 2)-4) 13.2.2. və 5) 13.2. yarımbəninə sadalanan tələblərin yerinə yetirilməsi şərtlə;

q) yalnız mal-qaranın otlaması üçün istifadə edilən otlaqlar.

13.2.3 Kənd təsərrüfatı tədqiqatları və ya maarifləndirmə prosesləri həyat keçirən təsərrüfatlarda, orqanik heyvanların və orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən heyvanların böyüdülməsinə icazə verilir o halda ki:

- heyvanların, hevdarlıq məhsullarının. Yemlərin və gübrələrin daimi ayrılması aparılır;
- inspeksiya nəzarəti aparan orqanın heyvanların və ya heyvan məhsullarının istənilən alışı və satışı barədə öncədən bilgiləndirilməsi,
- inspeksiya nəzarəti aparan orqanın istehsal edilən məhsulun dəqiq həcmi, həmçinin məhsulun identifikasiyasına imkan verən bütün xarakteristikaların və məhsulların ayrılmasını təsdiq edən tədbirlərin görülməsi barədə bilgiləndirmə.

13.3 Orqanik mənşəli kənd təsərrüfatı məhsullarının olmadığı halda istehsal qaydalarından istisnalar

13.3.1 Yemlərin, toxum və əkin materialının, canlı heyvanların, qida əlavəvələri və texnoloji vasitələrin bazarda onların orqanik formalarının olmadığı halda alınması imkanının veilməsi üçün bu standartda təyin edilən orqanik istehsal qaydalarından istisnalara yol verilir.

13.3.2 Orqanik yetişdirilmiş quşların kifayət qədəri olmadığı halda istehsala orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən quşlar alına bilər, o halda ki, ət və yumurta istehsalı üçün alınan quşların yaşı 3 gündən az olmasın.

13.3.3 Orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən kənd təsərrüfatı yemləri üçün aşağıdakı istisnalara yol verilir:

- öz istehsalı olan konsentrasiya edilmiş yemlər orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən yemlərin ümumi miqdarının ən çox 25 %-ni təşkil etmiş olsun;
- orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən kənd təsərrüfatı mənşəli yemlərin maksimal buraxıla bilən hissəsi heyvanlar üçün 12 aylıq dövr üçün rasionda quru maddəyə görə 10%-dən çox olmamalıdır.

Orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən kənd təsərrüfatı mənşəli yemlərin maksimal buraxıla bilən hissəsi, bu yemlərin quru maddəsinin, rasionda olan ümumi quru maddəsinə olan nisbəti kimi hesablanır, yəni öz istehsalı olan hər yemin (saman, silos, senaj və s.) və konsentrasiya edilmiş yemlərin hər bir komponenti üçün.

Duz və mineral-vitamin əlavələri kənd təsərrüfat təyinatlı yemlərə aid deyildir.

13.3.4 Yeni arıçılıq təsərrüfatının yaradılması və ya keçid dövründə, orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən arı mumunun istifadəsinə icazə verilir, əgər:

- mumun orqanik istehsalda qadağan olunan maddələrlə çirklənməməsi sənədlə təsdiq edilərsə;
- mum mum qapaqlarından (zabrusa) alınır.

13.3.5 Orqanik istehsala keçid dövründə olan istehsal sahələrinin toxum və əkin bitki materiallarından istifadəyə icazə verilir. Bu cür toxum və əkin bitki materialları olmadıqda və toxum və materialların analizi orqanik yetişdirilmə ilə alınması mümkün olmadıqda, orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən toxum və əkin materiallarından istifadəyə icazə verilir.

13.3.6 Orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən kartof toxumu və toxumluq kartofdan istifadəyə o halda icazə verilir ki, bu toxumlar və ya toxumluq kartof 6.1.9. yarımbəndində emalına icazə verilməyən preparatlarla emal edilməmişsə, əgər toxum və toxumluq kartofun istifadə edilməs tələb olunda, bütün növ müxtəlifliyi üçün qüvvədə olan qanunvericiliyin normalarına uyğun, fitosanitar məqsədlər üçün yalnız kimyəvi emal mütləqdirsə.

13.4 Orqanik heyvandarlığın təşkilinin spesifik xüsusiyyətləri ilə bağlı istehsal qaydalarından istisnalar

Ət istehsalı üçün böyüdülmüş böyük, buznuşlu heyvanların son yedizdirmə fazası, binada ehtiva şəraitdə aparılmalıdır ki, bu müddət onların həyatının 1/5 hissəsindən çox olmasın və 3 aydan çox olmasın.

13.5 Fors-major hallarla bağlı istehsal qaydalarından istisnalar

Fors-major halları ilə bağlı, orqanik istehsalın davam etdirilməsi və ya yenilənməsi üçün müvəqqəti tədbirlərin alınması zamanı, aşağıdakı istisnalara icazə verilir:

-Orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən heyvanlar hesabına sürü, ilxı və ya quş sürüsünün yenilənməsi və ya bərpasına. əgər heyvanların sağlamlığı ilə bağlı yüksək ölüm halları və ya fors-major hallarında və orqanik bötyüdülmüş heyvanların alınması mümkün olmadıqda;

-Orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən arılar hesabına arıçılıq təsərrüfatının yenilənməsi və ya bərpasına. əgər heyvanların sağlamlığı ilə bağlı yüksək ölüm halları və ya fors-major hallarında və orqanik bötyüdülmüş heyvanların alınması mümkün olmadıqda;

-Yem bitkilərinin istehsalının itirildiyi və ya məhdudiyyətlər təyin edildikdə, o cümlədən xüsusi meteoroloji şəraitlərdə, infeksiya xəstəlikləri yayıldıqda, toksiki maddələrlə yoluxma və uanğınlar nəticəsində, məhdud müddətdə və müəyyən edilmiş ərazidə orqanik istehsal tələblərinə cavab verməyən yemlərin istifadəsinə.

ƏLAVƏ A**(mütləq)****Orqanik istehsalda icazə verilən gübrələr və torpaq yaxşılaşdırıcı maddələr**

A.1 Orqanik istehsalda icazə verilən gübrələr və torpaq yaxşılaşdırıcı maddələr Cədvəl A1-də göstərilmişdir.

Cədvəl A1

Ad	Təsvir, tərkibinə dair tələblər, istifadə şərtləri
Orqanik məhsullar istehsal edən təsərrüfatdan alınmış döşəmə peyini	İstifadə reqlamentlərinə müvafiq edilmiş biotemiki emaldan sonra məhsul yığımından 120gün əvvəl torpağa daxil edilmədən
Orqanik məhsullar istehsal edən təsərrüfatdan alınmış quru peyin və quru quş peyini	İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Orqanik məhsullar istehsal edən təsərrüfatdan alınmış qeyri-döşəmə peyini	Dezinfeksiya və zərərsizləşdirmənin aparılmasından sonra istifadə. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Orqanik məhsullar istehsal edən təsərrüfatdan alınmış peyin əsaslı kompost	İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Məişət qida tullantıları	İstifadə reqlamentlərinə uyğun fraksiyalasdırma və biometrik emaldan sonra.
Torf	Sintetik əlavələr əlavə edilmiş torf istisna olmaqla. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Göbələk tullantıları və vermikulit kompostu və substratı	İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Vermikompost, zookompost	Eyni
Quano	Eyni
Bitki mənşəli kənar məhsullardan alınmış kompost	İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq
Mal kəsmə və balıq zavodlarının emal edilmiş məhsulları	Tərkibində xrom (VI) olmasına yol verilmir. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Dəniz yosunları və onların məhsulları	Yalnız aşağıdakı yollarla alınmalıdır: 1) fiziki proseslər, həmçinin dehidratasiya, dondurulma və xırdalama; 2) turşu və/və ya qələvinin sulu məhsulu və ya su ilə ekstraksiya; 3) fermentləşdirmə və istifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Qırıntı, qabıq və oduncaq tullantıları	Ağac qırıldıqdan sonra oduncaq kimyəvi

	maddələrlə emalı edilməməlidir. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Kompostlaşdırılmış ağac qabığı	Eyni
Oduncaq külü	Eyni
Təbii fosfatlar	Kadmiumun miqdarı P2O5 90 mq/kq-dan çox olmamalıdır. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Alüminium-kalsium fosfat	Defolionat və ya herbisid qismində istifadə edilməməlidir. Qeyd edilmiş xloridlər və nitratların istifadə edilməsinə yol verilmir. Kadmiumun miqdarı P2O5 90 mq/kq-dan çox olmamalıdır. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq
Tomas-şlak	İstifadə reqlamentlərinə uyğun olaraq.
Kalium duzları (kainit,silvinit və s.)	Xlorun miqdarı 60%-dən çox olmamalıdır. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq
Kalium sulfat (patenkali və s.)	Fiziki proseslərin nəticəsində alınan, sonradan həlledicilik qabiliyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə kimyəvi üsullarla zənginləşdirilən. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Barda və barda ekstraktı, ammoniumlu barda istisna olmaqla	İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq
Təbii mənşəli kalsium karbonat (təbaşir, mergel, əhəng, tərkibində fosfat olan təbaşir)	Eyni
Təbii mənşəli magnezium süxurları	Eyni
Təbii mənşəli əhəng maqnezium süxurları	Eyni
Epsolit (maqnezium sulfat)	Eyni
Kalsium xlorid məhlulu	Sübut edilmiş kalsium çatışmamazlığı halında yarpaqların emal edilməsi üçün
Yalnız təbii mənşəli təbii gips (kalsium sulfat)	İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq
Şəkər istehsalının kənar maddələri (məsələn barda)	Eyni
Kükürd	Eyni
Mikroelementlər (məsələn, bor, mis, dəmir, maqnezium, molibden, sink)	Defoliant və ya hebisid qismində istifadə edilə bilməz. Qeyd edilmiş kimroelemtnlərin xlorid və nitratlarının istifadəsi qadağandır. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq
Natrium xlorid	İstifadə reqlamentlərinə uyğun olaraq yalnız mədən duzundan istifadə edilməlidir.
Daş tozu (üyüdülmüş bazalt)	Kadmiumun miqdarı P2O5 90 mq/kq-dan çox olmamalıdır. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Giltorpaq (məsələn, betonit, perlit, seolit)	Kadmiumun miqdarı P2O5 90 mq/kq-dan

	çox olmamalıdır. İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Kənd təsərrüfatı kulturları və orqanik məhsul istehsal edən təsərrüfatlardan alınmış siderat	İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Orqanik məhsullar istehsal edən təsərrüfatlardan alınmış saman və mulça	Eyni
Qida və tekstil sənayesinin, əlavə texnoloji vasitələrlə emal edilməmiş kənar məhsulları	Eyni
Vermikullit	Eyni
Təbii mənşəli qumin turşuları (yalnız su və qələvi ekstraktları)	Eyni
Xlorlu əhəng	İstifadə reqlamentinə uyğun olaraq.
Qvineya palması, kokos və kakaonun emalından alınan kənar məhsullar (həmçinin, palma qabıqları, filtrləşdirilmiş cecə, kakao qabığı)	Eyni
Orqanik məhsulların emalın zamanı alınan kənar məhsullar	Eyni
*Mal kəsimi, təzə qan, sidik cövhəri və çili nitratı emal nəticəsində alınmış gübrələrdən istifadə edilməsinə yol verilmir.	

Əlavə B**(mütləq)****Orqanik istehsalda icazə verilən qorunması üçün vasitələr və
aqrokimyəvi maddələr**

B 1 Bitkilərin qorunması üçün vasitə qismində istifadə edilən heyvan və bitki mənşəli maddələr və orqanik istehsalda icazə verilən aqrokimyəvi maddələrin siyahısı cədvəl B1-də göstərilmişdir.

Cədvəl B 1

Ad	Təsvir, tərkibinə dair tələblər, istifadə şərtləri
Təbaşir (azadiraxtin) Araduachtaindica əsaslı məhsul	İnsektisid Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Arı mumu	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Jelatin	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Lesitin	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Bitki və heyvan yağları (məslən, nanə yağı, şam ağacı yağı, zirə yağı)	İnsektisid, akarisid, funqisid və budaqların böyüməsi üçün inhibitor. Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Piretrin əsaslı, Chrysanthemum cinerariaefolium-dan alınmış, tərkibində sinerqist olan preparatlar	Sinerqist qismində piperonilbutoksid istisna olmaqla məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Quassiaamara əsaslı preparatlar	İnsektisid, repellent Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Derriselliptica, Lonchocarpusspp, Thephosiaspp növlərindən alınmış rotenon əsaslı preparatlar.	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Ryaniaspeciosa əsaslı preparatlar	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Kazein	Eyni
Propolis	Eyni
Təbii turşular (məsələn, sirkə)	Eyni
Göbələklərdən alınmış fermentləşdirilmiş məhsullar	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Göbələk ekstraktı (Shiitakefungus)	Eyni

Xlorella ekstraktı	Eyni
Təbii mənşəli xitin təsirli nematisid	Eyni
Sabadilla	Eyni

B 2 Orqanik istehsalda istifadəsinə icazə verilən, ziyanverici və xəstəliklərə qarşı bioloji mübarizədə istifadə edilən, mikroorqanizm və onların ifraz etdikləri maddələrin siyahısı aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl B 2

Ad	Təsvir, tərkibinə dair tələblər, istifadə şərtləri
Bacillusthuringiensis preparatları, virus qranuleza və s.	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Spinosad	İnsektisid. Əsas parazitoidlərin və rezistentliyin inkişafı riskini minimuma endirmək üçün tədbirlər görüldükdə istifadə edilir.

B 3 Tələ və püskürdücülərdə istifadəsinə icazə verilən maddələr Cədvəl B3-də verilmişdir.

Cədvəl B 3

Ad	Təsvir, tərkibinə dair tələblər, istifadə şərtləri
Diammonium fosfat	Yalnız tələlərdə, yem kimi.
Feromonlar	Yem; cinsi davranışı neytrallaşdırıcı vasitə; yalnız tələlərdə və püskürdücülərdə
İnkişaf etmiş şüura malik heyvanların qorxudulması, həmçinin tələlərdə istifadə üçün tərkibində repelletlər olan metaldehid əsaslı preparatlar.	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Piretroidlər (yalnız deltametrin və ya lyambda siqalotrin)	İnsektisid; yalnız xüsusi yem qoyulmuş tələlərdə; yalnız Bactroceraoleae növlü milçək və Ceratitiscapitata Wied Aralıq dənizi milçəyi ilə mübarizə üçün.

B4 Orqanik istehsalda istifadə edilməsinə icazə verilən digər maddələr Cədvəl B4-də verilmişdir.

Cədvəl B 4

Ad	Təsvir, tərkibinə dair tələblər, istifadə şərtləri
Hikroksid, oksixlorid (üç əsaslı), sulfat, bordos və burqun mayesi şəklində mis	Misin torpaqda toplanmasının yuxarıda müəyyən edilmiş səviyyəyə çatdırılmaması şərti ilə, fungisid qismində istifadə edilə bilər.
Etilen	Banan, kivi və şərq xurmasının dozalaşdırılması. Sitrus meyvələrinin dozalaşdırılmasında yalnız meyvə milçəyi ilə mübarizədə istifadə edilir. Kartof və soğanın böyüməsinin dayanması.
Yağ turşularının kalium duzları (maye sabun)	İnsektisid
Kükürd əhəngi (polisulfid)	Fungisid, insektisid, akarisid.
Parafin yağı	İnsektisid, akarisid. Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir
Mineral yağlar (neftdən başqa)	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir
Kalium permanqanat	Meyvə ağacları, üzümə bilavasitə təhlükə zamanı istifadə edilir
Kvars qum	Repellent
Kükürd	Fungisid, akarisidm repellent. Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir
Mineral tozu (daş tozu, silikatlar, bentonit)	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Diatomlu torpaq	Molyuskasid qismində istifadə edilir
Natrium silikat	Torpaqda toplanan misin miqdarını minimuma endirərək istifadə edilir.
Natrium bikarbonat	Fungisid
Dəmir fosfat	Məhsula bilavasitə olan təhlükə zamanı istifadə edilir.
Söndürülmüş əhəng	Eyni
Kalium hidrokarbonat	Eyni
Hidrogen peroksid	Eyni
Kimyəvi emala məruz qalmayan dəniz yosunları, un və yosun ekstraktları, dəniz suyu və duzlu su.	Eyni

ƏLAVƏ C**(mütləq)**

Müxtəlif istehsal növlərində müxtəlif növ heyvanların qapalı ərazidə saxlanması üçün müəyyən edilmiş minimal sahə və açıq havada saxlanması üçün digər xüsusiyyətlər.

C1 İri buynuzlu mal-qara, at, qoyun, keçi və donuzların yerləşdirilməsinə dair tələblər cədvəl C1-də verimişdir.

Cədvəl C1.

Heyvan növü	Qapalı sahələr (heyvanlar olan sahənin ölçüsü)		Açıq sahələr (gəzinti üçün sahələr, otlaqlardan başqa)
	Minimal canlı kütlə, kq	m ² /mal qara vahidi	
Öküz və atların saxlanması və kökəldilməsi	100-dək >200 >350 350-dan çox	1.5 2.5 4.0 5 Minimal sahə 1m ² /100 kq olduqda	
Südlük inəklər	-	6	
Öküzlər	-	10	
Qoyun və keçilər	-	1,5 0,35 1 ildən kiçik quzu (çəpiş) üçün	
Balalamış donuz, 40 günədək balaları ilə birlikdə	-	7.5	
Kökəldilən donuz	50-ədək >85 >110	0.8 1.1 1.3	
Donuz balası	40gündən böyük və çəkisi 30kq-dək	0.6	
Sürü donuzları	-	2.5 dişilər üçün 6 erkəklər üçün 10 təbii cütləşmə üçün istifadə olunan gəzinti sahələrinin istifadəsi zamanı qabanlar üçün	1.9 8.0
Quş növü	Qapalı sahələr (heyvanlar olan sahənin ölçüsü)		Quş vahidinin rotasiyası üçün
	Heyvanların	Bir quş üçün Bir yuvada olan	

	sayı/m ²	çubuğun uzuluğu, sm	quşların sayı	açıq ərazi sahəsi, m ²
Yumurtlayan toyuqlar	6	18	7 və ya 120 sm ² /ümumi yuva olduğu halda	4*
Kökəldilən quş (stasionar quş damında)	10 maksimal canlı kütlə 21kq/m ² olduqda	20 (yalnız firəng toyuqları üçün)		4.0* Broyler və firəng toyuqları üçün 4.5* Ördəklər üçün 10.0* Hind quşları üçün 15.0* qazlar üçün
Kökəldilən quş (hərəkətli quş damında)	16** hərəkətli quş damında canlı kütləsi 30kq/m ² olduqda			2.5*
*Daxil olan azotun miqdarı ildə 170kq-dan çox olmaması şərti ilə **Hərəkətli quş damlarında – döşəmə sahəsinin 150sm ² -dən çox olmayaraq.				

ƏLAVƏ Ç**(mütləq)****Mədəni otlaqların 1 hektarına düşən heyvan yükü**

Ç 1 Mədəni otlaqların 1 hektarına düşən heyvan yükünə dair tələblər Cədvəl Ç1-də göstərilmişdir

Cədvəl Ç1

Kənd təsərrüfatı heyvanı növü	Mədəni otlağın 1 hektarına düşən heyvan ölçüsünə görə yüklənmə, illik baş sayı*
Altı aydan böyük atlar	2.0
Kökəldilən danalar	5.0
Bir ildən kiçik digər iri buynuzlu mal qara	5.0
Bir ildən iki ilədək olan öküzlər	3.3
Bir ildən iki ilədək olan inək və düyələr	3.3
İki ildən böyük öküzlər	2.0
Sürü düyələri	2.5
Kökəldilən düyələr	2.5
Südlük inəklər	2.0
Yarasız hesab edilən südlük inəklər	2.0
Digər inəklər	2.5
Dişi dovşanlar	100.0
Qoyunlar	13.3
Keçilər	13.3
Donuz balaları	47.0
Sürü anac donuzlar	6.5
Kökəldilən donuzlar	14.0
Digər donuzlar	14.0
Ətlik toyuqlar	580.0
Yumurtlayan toyuqlar	230.0
*Təbii ot örtüyünə malik otlaqlardan istifadə edildikdə, 1 hektara düşən heyvan yükünü, ot örtüyünün məhsuldarlığı və quruluşundan asılı olaraq iki-üç dəfə azaltmaq lazımdır.	

ƏLAVƏ D

(mütləq)

Orqanik hevdarlıqda istifadəsinə icazə verilən yem üçün xammalı

D1. Bitki mənşəli xammal

D 1.1 Dənli, yarma və onların məhsulları və tullantıları

Dənli, lopa, xırda, qabıq və kəpək şəkilli yulaf

Dənli, xırda arpa

Düyü toxumunun cecəsi

Dən şəkilli darı

Çovdar dənli və xırda lopası

Dənli kalış

Dənli, xırda lopa, dənli tullatı, glütenyemi və cücərti

Dənli şəkilli buğda

Dənli şəkilli trikale

Dənli, xırda lopa, dənli tullantı, cecə və glüten şəkilli qarğıdalı.

Səməni cücərtisi

Qırma

D 1.2 Yağlı toxumla, yağlı meyvələr və onların məhsulları və tullantıları

Rəps toxumu, cecə və qabığı

Qızardılmış paxlalı, cecə və meyvə qabığı şəklində soya

Günəbaxan toxumu və ya onun cecəsi

Pambıq kolu toxumu və cecəsi

Yabanı kətan toxumu və cecəsi

Küncüt toxumunun cecəsi

Kokos ləpəsinin cecəsi

Qabaqkimilər toxumunun ləpəsi

Zeytun, zeytun ləti.

Turpəng toxumu cecəsi və onun meyvəsinin qabığı

Bitki yağları (fiziki üsulla alınmış)

D 1.3 Paxlalı bitkilərin toxumları, məhsulları və tullantıları

Noxud toxumu, bölünmüş noxud

Nut toxumu, bölünmüş nut

Fransız mərcisi toxumu

Gülülcə, termoemla məruz qalmış və bölünmüş gülülcə

Paxlalı bitki toxumları, bölünmüş paxlalar

At paxlası, bölünmüş at paxlası

Çölnoxdur toxumları, bölünmüş çölnoxdur

Acı paxla, bölünmüş acı paxla

D 1.4 Kök yumruları, meyvə köklü və onları məhsulları və tullantılar

Çuğundur cecəsi

Kartof

Kök yumrusu şəklində şirin kartof

Kartof ləti (kartof nişastasından alındıqdan sonra qalan tullantılar (mezqa))

Kartof nişastasından

Kartof zülalı

D 1.5 Digər toxum və meyvələr, onların emal məhsulları və tullantılar

Şirin çovdar

Keçi buynuzu qını və unu

Balqabaq

Sitrus meyvələrinin ləti

Alma, heyvə, armud, şaftalı, əncir, üzüm və onların ləti

Şabalıd

Fındıq cecəsi

Qoz cecəsi

Kakao cecəsi və tullantıları

Palıd qozası

D 1.6 Yem bitkiləri, həcmverici və qatılaşdırılmış yemlər

Qarayonca

Qaryonca unu

Yonca

Yonca unu

Təbii və yaxşılaşdırılmış otlaqlar

Ot unu

Saman

Silos

Heyvan yemi üçün hazırlanmış ot

Dənli yem

Dənli bitkilərin samanı

Yem üçün kök yumruları

D 1.7 Digər bitkilər, onların emal məhsulları və tullantılar

Yem patkası

Dəniz yosunları unu (yosunların qurudulması və xırdalanması, tərkibində olan yodun azaldılması üçün yuyulması yolu ilə alınmış)

Bitki ekstraktları və tozları

Zülallı bitki ekstraktları (yalnız cavan heyvanlara verilir)

Ədviyyatlar

Otlar

D2. Heyvan mənşəli xammal

D 2.1 Süd və süd məhsulları

Çiy süd

Süd tozu

Yağsızlaşdırılmış süd tozu, yağlı süd tozu

Ayran, quru ayran

Süd zərdabı, quru süd zərdabı, az şəkərli quru süd zərdabı, zərdab zülalı tozu (fiziki emal nəticəsində alınmış)

Kazein tozu

Laktoza tozu

Kəsmik və qatıq

D 2.2 Balıq və digər dəniz heyvanları, onların emal məhsulları və tullantıları

Balıq

Balıq yağı və təmizlənməmiş balıq yağı

Balıq molyuskaları və ya xərçəngkimilərin avtolizatları

Yalnız cavan heyvanlar üçün həll ola bilən və həll olmayan formada fermentin təsiri ilə alınmış hidrolizat və protolizat

Balıq unu

D 2.3 yumurta və yumurta məhsulları

Yumurta və yumurta məhsulları eyni təsərrüfatdan olmalıdır

D3 Mineral mənşəli xammal

D 3.1 Natrium mənbəyi

Rafinasiya edilməmiş dəniz duzu

İri dənəli duz

Qlauber duzu

Natrium karbonat

Natrium hidrokarbonat

Natrium xlorid

D 3.2 Kalsium mənbəyi

Lithotamnion yosunları (yosun əhəngi)

Su heyvanlarının çanaqları (həmçinin mürəkkəb böcəyi sümükləri)

Kalsium karbonat

Kalsium laktat

Kalsium qlükonat

D 3.3 Fosfor mənbəyi

Defosfatlaşdırılmış dikalsium fosfat

Defosfatlaşdırılmış monokalsium fosfat

Natrium fosfat

Kalsium maqnezium fosfat

Kalium natrium fosfat

D 3.4 Maqnezium mənbələri

Maqnezium oksid (susuz maqnezium oksid)

Maqnezium sulfat

Maqnezium xlorid

Maqnezium karbonat

Maqnezium fosfat

D 3.5 Kükürd mənbələri

Qlauber duzu

D 3.6 Kalium mənbələri

Kalium xlorid

Əlavə E

(mütləq)

Heyvanların yemləndirilməsində istifadə edilən yem əlavələri və bəzi maddələr

E 1 Yem əlavələri

E1.1 Qida əlavələri

a) vitaminlər

1) təbii xammaldan alınmış vitaminlər;

2) mədə iltihabına malik heyvanlar üçün təbii vitaminlərə oxşar olan sintetik vitaminlər;

3) gövşəyən heyvanlar üçün təbii vitaminlərə oxşar olan sintetik A,D və E vitaminləri –orqanik gövşəyən heyvanların qida rasionunda qeyd edilmiş vitaminlərin zəruri miqdarının qiymətləndirilməsinə əsaslanmış, bu standartın prosedura uyğunluğunun təsdiq edilməsini həyata keçirən orqanın öncədən icazəsini almaqla.

b) mikroelementlər:

1) dəmir: karbonat (II)

Sulfat (II) monohidrat və/və ya heota hidrat

Oksid (III)

2) yod:

Kalsium yodat (susuz)

Kalsium yodat, heksahidrat

Kalium yodid

3) kobalt:

Kobalt (II) sulfat turşusunun monohidrat və (və ya) heptahidratı

Kobalt (II) sulfat turşusunun monohidratı

4) mis:

Oksid (II)

Mis (II) hidrokso karbonat

Mis (II) sulfat turşusunun pentahidratı

5) marqnezium:

Karbonat (II)

Oksid

Sulfat (II) mono və/və ya tetrahidrat

6) sink:

Karbonat

Oksid

Sulfat mono və/və ya heptahidrat

7) molibden:

Ammonium molibdat

Natrium molibdat

8)selen:

Natrium selenat

Natrium selenit

E 1.2 Zootenixki əlavələr

Fermentlər və mikroorqanizmlər

E 1.3 Texnoloji köməkçi maddələr

a) konservantlar:

1) E200 sorbin turşusu;

2) E236 qarışqa turşusu

3) E260 buzlu sirkə turşusu*;

4) E 270 süd turşusu;

5) E 280 propion turşusu;

6) E 330 limon turşusu.

b) antioksidant maddələr (tokoferol qarışığı konsentratı – E306)

c)birləşdirici maddələr və agentlər:

1) E 470 təbii mənşəli kalium stearat;

2) E551 kolloid silisum dioksid;

3) E558 bentonit;

4) E559 alümosilikat (kaolin);

5) E560 Kalium silikat;

6) E561 vermikulit;

7) E562 sepiolit;

8) E599 perlit.

ç) Silos hazırlanması üçün texnoloji köməkçi vasitələr:

1) fermentlər, maya və bakteriyalar;

2) süd, qarışqa, propion və sirkə turşuları*;

E.2 Heyvan qidasında istifadə edilən bəzi maddələr

Çörəkçilik mayası;

Carlsbergiensis növünə aid şəkər göbələkləri.

E.3 Silos istehsalı üçün tələb olunan maddələr

Dəniz duzu

Daş duzu

Zərdab

Şəkər

Çuğundur cecəsi

Dənli un

Melassa

*Süd, qarışqa, propion, sirkə turşuslarından istifadə zamanı silos istehsalında, hava şəraiti icazə verdikdə müvafiq qıvcırmadan istifadə edilir.

ƏLAVƏ F

(mütləq)

Orqanik istehsalda istifadəsinə icazə verilən təmizləyici və dezinfeksiyaedici maddələr

F1 Heyvandarlıq istehsalında yerin və avadanlığın təmizlənməsi və dezinfeksiya edilməsi üçün maddələr

Kalium və natrium sabunları

Su və buxar

Əhəng südü

Əhəng

Söndürülməmiş əhəng

Natrium hipoxlorit (məsələn, maye ağardıcı qismində)

Kaustik soda

Xlorulu əhəng (kalium oksixlorid, kalium xlorid və kalium hidrosksid)

Xlor dioksid

Ozon

Kalium hidrooksid

Hidrogen peroksid

Bitkilərin təbii esenzyaları

Limon, sirkə, qarışqa, süd, oksalat turşuları

Spirtlər (etanol/etil, izopropanol/izopropil)

Azot turşusu (sağıcı avadanlıq)

Fosfor turşusu (sağıcı avadanlıq)

Natirum karbonat

Məmələrin və sağıcı avadanlıqların təmizlənməsi və dezinfeksiyası üçün vasitələr.

Əlavə G

(mütləq)

Orqanik qida məhsulları və mayaların istehsalında istifadə edilən qida əlavələri və texnoloji köməkçi vasitələr

G1 Orqanik qida məhsulları və mayaların istehsalında istifadə edilən qida əlavələri
G1 cədvəlində verilmişdir.

Cədvəl G1

Kod	Ad	Qida məhsulu istehsalı		Tətbiq sahəsi
		Bitki mənşəli	Heyvan mənşəli	
E153	Bitki kömürü	İstifadə edilmir	İstifadə edilir	Bəzi pendir növləri üçün
E160b*	Annato, Biksin, Norbiksin	Eyni	Eyni	Qırmızı pendir Lester, dabl Qoster pendiri, Çedder pendiri, Mimolet pendiri
E170	Kalisum karbonat	İstifadə edilir	Eyni	Rəngləyici qismində istifadə edilməməlidir
E181	Qida taninləri	Eyni	İstifadə edilmir	Yalnız çaxır üçün
E220 və ya	Kükürd diok	Eyni	İstifadə edilir	Şəkər əlavəsiz meyvə çaxırlarında (alma çaxırı və sidr daxil olmaqla) və ya və ya bal çaxırında 50mq/dm ³
E224	Kalium Polisulfid	Eyni	Eyni	Şəkər əlavə edilərək hazırlanan alma və ta sidr çaxırlarında və ya 100 mq/dm ³ konsentrasiya edilmiş şirələrdə qıcqırdıqdan sonra
E250 Və ya	Natrium nitrit	İstifadə edilmir	Eyni	Ət məhsulları üçün
E252	Kalium nitrit	Eyni	Eyni	NaNO ₂ və ya NaNO ₃ – 80 mq/mq, maksimum çöküntü miqdarı NaNO ₂ və ya NaNO ₃ – 50mq/mq şəklində həcm
E270	Süd turşusu	İstifadə edilir	İstifadə edilir	(26)-a uyğun olaraq
E290	Karbon dioksid	Eyni	Eyni	Eyni
E296	Alma turşusu	Eyni	İstifadə edilmir	Eyni

E300	Askorbin turşusu	Eyni	İstifadə edilir	Ət məhsulları
E301	Natrium askorbat	İstifadə edilmir	Eyni	Nitrat və nitritlərlə birləşmədə olan ət məhsulları
E306*	Tokoferollar, qarışıq konsentratı	İstifadə edilir	Eyni	Piy və yağlar üçün antioksidant
E322*	Orqanik həlledicilər və ağardıcı vasitələrdən istifadə edilmədən alınan lesitin	Eyni	Eyni	Süd məhsulları
E325	Natrium laktat	İstifadə edilmir	Eyni	Süd əsaslı məhsullar və tə məhsulları
E330	Limon turşusu	İstifadə edilir	İstifadə edilmir	(26)-a uyğun olaraq
E331	Natrium sitratlar	İstifadə edilmir	İstifadə edilir	Eyni
E332	Kalium sitratlar	İstifadə edilir	Eyni	Eyni
E333	Kalsium sitratlar	Eyni	İstifadə edilmir	Eyni
E334	Üzüm turşusu (L(+))	Eyni	Eyni	Eyni
E335	Natrium tartrat	Eyni	Eyni	Tort və şirniyyat məmulatları üçün
E336	Kalium tartrat	Eyni	Eyni	Dənli bitkilər, şirniyyat məhsulları və tortlar üçün
E341 (i)	Kalsium dihidroortofosfat	Eyni	Eyni	Yalnız xəmirin qaldırılması üçün
E342	Ammonium fosfat	Eyni	Eyni	Çaxırda məhdudlaşdırılır 0.3q/dm ³
E400	Algin turşusu	Eyni	İstifadə edilir	Süd məhsulları
E401	Natrium alginat	Eyni	Eyni	Eyni
E402	Kalium alginat	Eyni	Eyni	Eyni
E406	Aqar	İstifadə edilir	İstifadə edilir	ət və süd məhsulları
E407	Karraginan	Eyni	Eyni	Süd məhsulları
E410*	Keçi buynuzu kitresi	Eyni	Eyni	(26)-a uyğun olaraq
E412*	Quar kitresi	Eyni	Eyni	Eyni
E413	Traqakant kitresi	Eyni	Eyni	Eyni
E414*	Qummiarabik	Eyni	Eyni	Eyni
E415	Kstantan kitresi	Eyni	Eyni	Yağ əsaslı, tərəvəz və meyvələrdən hazırlanmış məhsullar üçün, tort, peçenye və salatlar üçün
E416	Katayı kitresi	Eyni	Eyni	
E422	Qliserin	Eyni	Eyni	Bitki ekstraktları üçün
E440 (i)*	Pektinlər	Eyni	Eyni	Süd məhsulları
E500	Natrium karbonat	Eyni	Eyni	Tort, peçenye, şirniyyat məmulatları üçün; turş süd yağ və pendir üçün
E501	Kalium karbonat	Eyni	İstifadə edilmir	Dəbli bitkilərdən

				hazırlanmış məmulatlar, tort, peçenye, şirniyyat məmulatları üçün
E503	Ammonium karbonat	Eyni	Eyni	(26)-a uyğun olaraq
E504	Maqnezium karbonat	Eyni	Eyni	Eyni
E508	Kalium xlorid	Eyni	Eyni	Dondurulmuş meyvə, tərəvəzlər üçün, konservləşdirilmiş meyvə və tərəvəzlər üçün, ketçuplar və xardal üçün
E509	Kalsium xlorid	Eyni	İstifadə edilir	Süd məhsulları, yağ əsaslı məhsullar, meyvə tərəvəz, soya məhsulları üçün
E511	Maqnezium xlorid	Eyni	İstifadə edilmir	Soya məhsulları üçün
E516	Kalium sulfat	Eyni	Eyni	Tort və pençenye üçün, soya məhsulları üçün, maya üçün
E517	Ammonium sulfat	Eyni	Eyni	Çaxırda məhdudlaşdırılır 0.3q/dm^3
E524	Natrium hidroksid	Eyni	Eyni	Dənli bitkilərdən hazırlanmış məhsullar üçün
E551	Amorf silisum dioksid	İstifadə edilir	İstifadə edilmir	Ədviyyə və ədviyyatların yumaqlaşması və yapışmasına qarşı maddə
E553	Maqnezium silikat	Eyni	İstifadə edilir	Ət məhsullarının sürtülməsi üçün vasitə
E938	Arqon	Eyni	Eyni	(26)-a uyğun olaraq
E939	Helium	Eyni	Eyni	Eyni
E941	Azot	Eyni	Eyni	Eyni
E948	Oksigen	Eyni	Eyni	Eyni
*10.4.2.1-ə müvafiq olaraq, kənd təsərrüfatı inqrediyentləri kimi qəbul edilir				
<p>**Meyvə çaxırı – üzümdən başqa digər meyvələrdən hazırlanmış çaxır.</p> <p>1) Məhsulun xüsusi keyfiyyətlərinin saxlanılmasına imkan verən texnoloji alternativini olmadıqda istifadə edilir.</p> <p>2) Məhdudiyyətlər yalnız heyvandarlıq məhsullarına aiddir.</p>				

G2 Orqanik məhsul istehsalında istifadə edilə bilən texnoloji köməkçi vasitələr
Cədvəl G2-də göstərilmişdir.

Ad	Qida məhsulu istehsalı		Tətbiq sahəsi
	Bitki mənşəli	Heyvan mənşəli	
Su	İstifadə edilir	İstifadə edilir	İçməli su
Kalsium xlorid	Eyni	Eyni	Bərkidici
Kalsium karbonat	Eyni	İstifadə edilmir.	(26)-a uyğun olaraq
Kalsium hidroksid	Eyni	Eyni	Eyni
Kalsium sulfat	Eyni	Eyni	Bərkidici
Maqnezium xlorid	Eyni	Eyni	Bərkidici
Kalium karbonat	Eyni	Eyni	Üzümün qurudulması üçün
Natrium karbonat	Eyni	Eyni	Şəkər(lər) istehsalı
Süd turşusu	İstifadə edilmir	İstifadə edilir	Pendir istehsalı üçün duz məhlulunda pH-in tənzimlənməsi üçün
Limon turşusu	İstifadə edilir	Eyni	Pendir istehsalı üçün duz məhlulunda pH-in tənzimlənməsi üçün Yağın istehsalı və nişastanın hidrolizi
Natrium hidroksid	Eyni	İstifadə edilmir.	Şəkər (lər) istehsalı. Raps toxumundan alınmış yağ istehsalı
Sulfat turşusu	İstifadə edilir	İstifadə edilir	Jelatin istehsalında ¹ Şəkər(lər) istehsalında ²
Duzlu turşu	İstifadə edilmir	Eyni	Jelatin istehsalı. Qauda, Edam və Maasdan, Boerenkaas, Friese və LeidseNagelkaas pendirlərinin emalı zamanı pH-in tənzimlənməsi üçün
Ammonium hidroksid	Eyni	Eyni	Jelatin istehsalı
Hidrogen peroksid	Eyni	Eyni	Jelatin istehsalı üçün
Karbon qazı	İstifadə edilir	Eyni	(26)-a uyğun olaraq
Azot	Eyni	Eyni	Eyni
Etanol	Eyni	Eyni	Həllədic
Aşılavıcı turşu	Eyni	İstifadə edilmir	Filtrləşdirici vasitə
Yumurta ağından alınmış albumin	Eyni	EYni	(26)-a uyğun olaraq

Kazein	Eyni	Eyni	Eyni
Jelatin	Eyni	Eyni	Eyni
Balıq yapışqanı	Eyni	Eyni	Eyni
Bitki yağı	Eyni	İstifadə edilir	Sürtücü vasitə və ya köpük əmələ gəlmənin qarşısını alan vasitə
Silisum dioksid	Eyni	İstifadə edilmir	Gel və ya kolloid məhlulu şəklində istifadə edilir
Aktivləşdirilmiş kömür	Eyni	Eyni	(26)-a uyğun olaraq
Talk	Eyni	Eyni	Eyni
Bentonit	Eyni	İstifadə edilir	Bal arağı ¹ istehsalında istifadə üçün bal qatılaşdırıcı
Kaolin	Eyni	Eyni	Propolis ¹
Sellüloza	Eyni	Eyni	Jelatin ¹ istehsalı üçün
Diatomlu torpaq	Eyni	Eyni	Jelatin ¹ istehsalı üçün
Perlit	Eyni	Eyni	Jelatin ¹ istehsalı üçün
Meşə fındığı qabığı	Eyni	İstifadə edilmir	(26)-a uyğun olaraq
Düyü unu	Eyni	Eyni	Eyni
Arı mumu	Eyni	Eyni	Antiadgezion əlavələri
Karnaub mumu	Eyni	Eyni	Eyni
Üzüm turşusu və onun duzları	Eyni	Eyni	(26)-a uyğun olaraq
Kalium hidroskdi	Eyni	Eyni	Şəkər istehsalında pH-ın tənzimlənməsi üçün
1) Məhdudiyyətlər heyvandarlıq istehsalında keçərlidir			
2) Məhdudiyyətlər bitkiçilik istehsalında keçərlidir			

G3 Orqanik maya istehsalında istifadə üçün icazə verilən vasitələr cədvəl G3-də göstərilmişdir.

Cədvəl G3

Ad	İlkin mayalar	Mayalı şirniyyat məmulatlarının/resepturaların istehsalı	Xüsusi şərtlər
Kalisum xlorid	İstifadə edilir	İstifadə edilmir	-
Karbon qazı	Eyni	İstifadə edilir	-
Limon turşusu	Eyni	İstifadə edilmir	pH tənzimlənməsi üçün
Süd turşusu	Eyni	Eyni	Eyni
Azot	Eyni	İstifadə edilir	-
Oksigen	Eyni	Eyni	-
Kartof nişastası	Eyni	Eyni	Filtreləşdirmə üçün
Natrium karbonat	Eyni	Eyni	pH tənzimlənməsi üçün
Bitki yağları	Eyni	Eyni	Sürtücü, ayırıcı və ya antiköpükəmələ gətirici

ƏDƏBİYYAT

- [1] TP TC 021/2011 «О безопасности пищевой продукции», утвержден Решением Комиссии Таможенного союза от 9 декабря 2011 г. № 880
- [2] TP TC 015/2011 «О безопасности зерна», утвержден Решением Комиссии Таможенного союза от 9 декабря 2011 г. № 874
- [3] Единые санитарно-эпидемиологические и гигиенические требования к товарам, подлежащим санитарно-эпидемиологическому надзору (контролю), утверждены Решением Комиссии Таможенного Союза от 28 мая 2010 г. № 299
- [4] TP TC 022/2011 «Пищевая продукция в части ее маркировки», утвержден Решением Комиссии Таможенного Союза от 9 декабря 2011 г. № 881
- [5] TP TC 005/2011 «О безопасности упаковки», утвержден Решением Комиссии Таможенного Союза от 16 августа 2011 г. № 769
- [6] СанПиН 2.1.7.1287–2003 «Санитарно-эпидемиологические требования к качеству почвы», утверждены Главным государственным санитарным врачом Российской Федерации 16 апреля 2003 г.
- [7] СанПиН 2.3.2.2354–2008 Дополнения и изменения № 8 к СанПиН 2.3.2.1078-01 «Гигиенические требования безопасности и пищевой ценности пищевых продуктов», утверждены постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 21 апреля 2008 г.
- [8] Приказ Минсельхоза России от 3 апреля 2006 г. № 103 «Об утверждении Ветеринарных правил содержания птиц на личных подворьях граждан и птицеводческих хозяйствах открытого типа», зарегистрирован Минюстом России 27.04.2006, регистрационный № 7759
- [9] Приказ Минсельхоза России от 3 апреля 2006 г. № 104 «Об утверждении Ветеринарных правил содержания птиц на птицеводческих предприятиях закрытого типа (птицефабриках)», зарегистрирован Минюстом России 27.04.2006, регистрационный № 7760
- [10] Ветеринарно-санитарные правила для специализированных свиноводческих предприятий, утверждены Главным управлением ветеринарии с государственной ветеринарной инспекцией Госагропрома СССР 4 ноября 1986 г.

- [11] Ветеринарно-санитарные правила для специализированных хозяйств (ферм и комплексов) по откорму крупного рогатого скота и выращиванию ремонтных телок, утверждены Главным управлением ветеринарии Министерства сельского хозяйства СССР 30 августа 1983 г.
- [12] Ветеринарно-санитарные правила для предприятий (комплексов) по производству молока на промышленной основе, утверждены Минздравом СССР № 1955-78, Минсельхозом СССР № 115-6-а 27 декабря 1978 г.
- [13] Ветеринарно-санитарные правила внутрихозяйственного убоя скота на мясо, утверждены Минсельхозом СССР 16 августа 1971 г.
- [14] Правила ветеринарного осмотра убойных животных и ветеринарно-санитарной экспертизы мяса и мясных продуктов, утверждены Минсельхозом СССР 27 декабря 1983 г.
- [15] Ветеринарно-санитарные правила для птицеводческих хозяйств (ферм) и требования при их проектировании, утверждены Минсельхозом СССР 23 июля 1973 г.
- [16] Основные ветеринарные правила для комплексно-механизированных овцеводческих ферм, утверждены Минсельхозом СССР 22 февраля 1973 г.
- [17] Ветеринарно-санитарные правила для звероводческих хозяйств, утверждены Минсельхозом СССР 19 июля 1978 г.
- [18] Ветеринарно-санитарные правила для специализированных пчеловодческих хозяйств (ферм) и требования при их проектировании и строительстве, утверждены Минсельхозом СССР 4 декабря 1974 г.
- [19] Ветеринарно-санитарные правила содержания пчел, утверждены Минсельхозом СССР 15 декабря 1976 г.
- [20] Ветеринарно-санитарные правила для рыбоводных хозяйств, утверждены Главным управлением ветеринарии Министерства сельского хозяйства СССР 18 мая 1967 г. (с изменениями от 31 мая 1971 г.)
- [21] Основные ветеринарно-санитарные правила для кролиководческих ферм, утверждены Минсельхозом СССР 20 апреля 1971 г.
- [22] СанПиН 2.1.4.1074–01 «Питьевая вода и водоснабжение населенных мест. Питьевая вода. Гигиенические требования к качеству воды централизованных систем питьевого водоснабжения. Контроль качества. Гигиенические требования к обеспечению безопасности систем горячего водоснабжения», утверждены Главным государственным санитарным врачом Российской Федерации 26 сентября 2001 г.

- [23] СП 2.3.6.1066–01 Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям торговли и обороту в них продовольственного сырья и пищевых продуктов», утверждены Главным государственным санитарным врачом Российской Федерации 6 сентября 2001 г.
- [24] ГН 2.1.7.2041–06 Гигиенические нормативы «Предельно допустимые концентрации (ПДК) химических веществ в почве», утверждены Главным государственным санитарным врачом Российской Федерации 19 января 2006 г.
- [25] ГН 2.1.7.2511–09 Гигиенические нормативы «Ориентировочно допустимые концентрации (ОДК) химических веществ в почве», утверждены постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 18 мая 2009 г. № 32
- [26] ТР ТС 029/2012 «Требования безопасности пищевых добавок, ароматизаторов и технологических вспомогательных средств», утвержден Решением Комиссии Таможенного Союза от 20 июля 2012 г. № 58

Rəsmi nəşr
“Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu”
Publik hüquqi şəxs
AZS
(ГОСТ P 56508-2015)
Orqanik istehsal məhsulu
İstehsal, saxlanma və daşınma şərtləri

Buraxılışa məsul şəxs:	L. İsmayılov
Redaktor:	G. İsrailova
Texniki redaktor:	B.Əliyev
Komputer yığımı üzrə məsul şəxs:	V. Cəfərova